

Vpl. Pyhäjärvi

Maanantaina 19. maaliskuuta 2007

Pyhäjärveläisyyden vaalija – Karjalan puolustaja

N:o 3 • 52. vuosikerta

Voi, siekii tulit!

Vpl. Pyhäjärvi-seura juhli puolta vuosisataa arvokkaasti mutta lämpimästi

Runsas osallistujamäärä yllätti järjestäjät iloisesti, kun Vpl. Pyhäjärvi-seura ry juhli 11.3. toimintansa 50 vuotta. Karjalatalolla vietetty juhla kokosi väkeä niin nykyisistä jäsenistä, pyhäjärveläisyyden ystäväistä kuin yhteistyötahoja edustaneista kutsuvieraista. Päiväjuhlaan heitä saapui runsaat sata, lähes 110 henkeä. Se on ennätys seuran tapahtumiin osallistujissa pitkin aikoihin. Juhlat klo 12.00 aloittaneeseen ekumeeniseen hartautilaisuuteenkin saapui 40 henkeä. Hartauden toimitti Juhani Forsberg yhdessä Wiipurilaisen Osakunnan Lau-lajien (WiOL) Wenekuoron kanssa.

Onnittelutervehdyksen juhlaan toivat yhteistyöta-hoista mm. Käkisalmen rouvasväen yhdistys, Metsäpirtti-seura, Pääkaupunkiseu-dun Räisäläiset ja Räisälän Säätiö, Sakkola-Säätiö ja Sakkola-seura ja lähettämäl-lään adressilla Vuoksa-seura.

Tervehdysannoissaan seuran puheenjohtajana vuodesta 2004 lähtien toiminut Kaarina Pärssinen totesi mm. seuraavaa: ”Suuri yhteenkuuluvuuden voima veti alkuvuodesta 1957, vain run-saat 12 vuotta Pyhäjärveltä lähdön jälkeen, ihmiset pe-rustamaan yhdysyhteisöön tämän seuran. Kun tiiviitä kyläyhteisöitä kotiseudulla ei enää ollut, etsiädyttiin yksi-in – ”jospa siel näkis meikyllöisii”. Alkuaikoina tä-mänkin seuran toiminnassa oli runsaasti samankaltaisia piirteitä kuin ennen sotia Karjalassa toimineissa nuorisoseuroissa, martoissa ja muissa järjestöissä. Pyhäjärveläisten pääosa asettui so-dan jälkeen Satakuntaan, Huittisten-Vammalan seu-dulle. Tähän suureen kau-punkiin, Helsinkiin ja sen liepeille asettuneet pyhäjärveläiset eivät etäisyyksien vuoksi voineet osallistua toi-mintaan Satakunnasta uuden kotipaikan löytämisessä pyhäjärveläisten yhdistyk-sissä, joista muutamat jatka-vat toimintaansa vielä tänä-kin päivänä. Täällä perustetiin oma seura, jonka 50-vuotispäivää nyt vietämme. Kevätkokous valitsi v. 2005

Juhlassa mukana olleet perustajajäsenet: takarivissä vas. Nestori Kaasalainen, Kari Uusitalo, Martta Heinonen, Einari Kukko, Paavo J. Paavola, Edit Luukkanen sekä istumassa Aulis Airtto ja Toini Pelkonen.

juhlaohjelmikunnan, jonka käynnistänyt suuritoiset projektit, Muistojen järvi –elokuvas tekstitys ja seuran 50-vuotishistoriikki ovat valmisteet ja osittain jo ta-voittaneet katsojansa ja lu-kijansa. Kolmas projekti, tämä juhlapäivä, on puolivälissä, ekumeeninen hartaus pidetty, kahvit juotu, onnittelutoisiamme, päiväjuhla on alkanut.

Pyhäjärvi-Seuran puolesta esitän tässä vaiheessa suuret kiitokset niin juhlaohjelmiku-nalle, seuran hallitukselle kuin täällä tänään juhlan käytännön toteuttamiseen osallistuville emännille, isännille ja ohjelmansuorit-tajille, onnitteluiden ja ter-vehdysten esittäjille ja tietys-ti Teille, hyvä yleisö.”

Juhlapuheesta ja virallista tervehdyksistä

Seuran perustavassa ko-kouksessa mukana olleista peräti 8 jäsentä oli saapunut juhlaan. Kunniajäseniksi

Kaarina Pärssinen.

kutsutuista ja ansiomerkin saaneista kirjoitetaan toisaalla lehdessä. Juhlapuh-jaksi oli kutsuttu seurassa vv. 1982-84 puheenjohtajana-kin toiminut, Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen, jonka puhe julkais-taan toisaalla lehdessä. Pu-heensa päättöksi Antero Pärssinen esitti seuralle Sää-tiön tervehdyksen.

Kari Uusitalo.

Virallisen tervehdyspu-heenvuoron juhlaan tuo-neista Karjalan Liiton edus-

taja, liittovaltuuston varapu-heenjohtaja Marjo Matika-inen-Kallström painotti Lii-tossa merkille pannun sen suuren kulttuuriteon, joka seura teki pelastaessaan jo tuhoutumassa olleen, v. 1957 koostetusta mykkäfilmistä nyt tekstitetyn ja musiikilla varustetun Muistojen järvi –dokumenttielokuvan. Ma-tikainen-Kallströmin mie-lestä tämä teko ansaitsisi tunnustuksen paitsi Liitolta myös kulttuuriministeriöltä! (Kirjoittajan huomautus: ehkä pitää kiirehtiä ja saat-taa tämä vielä istuvan halli-tuksen, läheisesti elokuva-maailmaa tuntevan, kulttuuri-ministerin tietoon ano-muksena tai jossain muo-dossa).

Uudenmaan Karjalaisten piirin nykyisen hallituksen jäsen ja edellispäivään asti vielä puheenjohtajana toi-minut Pentti Karvonen tarkasteli tervehdyksessään pi-täjäseurojen tilannetta suh-teessa piiriorganisaatioon nyt kun Pitäjäyhteisöiden

liitto on perustettu. Apulais-kaupunginjohtaja Pekka Sauri paljasti Helsingin kau-pungin virallista tervehdystä esittäessään olevansa erit-täin kiinnostunut Karjalan ja karjalaisuuden historiasta, vaikka onkin itse hämäläis-kymenlaaksolaisen suvun vesa. Kaupungin arvostusta Helsinkiä edelleen virallise-na kotipaikkanaan pitävää seuraa kohtaan osoittaa kau-pungin päätös hankkia omistukseensa lahjoiksi ja kirjastojen kokoelmiin tun-tuva erä seuran historiikkia ja dokumenttielokuvaa.

Vantaan kaupungin ter-vehdyksen juhlaan tuonut kaupunginjohtaja Juhani Paajanen on pyhäjärveläis-taustainen, hänen isänsä su-ku on Yläppäästä. Hän ker-tasi puheessaan karjalaisten ja pyhäjärveläisten merki-tystä sotien jälkeen Helsin-gin maalaiskunnan ja myö-hemmin Vantaan kaupungin kehittymiselle. Hän kiitti eri-tyisesti Vpl. Pyhäjärvi-lehteä siitä jatkuvasti ajan tasalla olevasta ja perinnettä elä-väsi tekevästä työstä ja tote-si juhlan seuran jäsenen olleen vuosien mittaan aktii-visesti myös tämän yhdyssi-teen, oman lehden kehittäjiä ja ylläpitäjiä. Paajanen toivoi rajojen ylityksen helpottu-mista, jotta Kehä III:lla nyt toistuva kyltti Pietari 380 km alkaisi merkitä myös tien Py-häjärvelle olevan suora ja selvä. Myös Vantaan kau-punki on hankkinut muka-van erän seuran historiikkia.

Niin Muistojen järvi –do-kumenttielokuva kuin seuran historiikkikin julkistet-tiin juhlassa. Yhteislauluissa säestäjänä toimi Juhani Forsberg ja sanavalmiudel-laan hauskuttaneena juon-tajana Kari Uusitalo. Korkea-tasoisesta musiikkiohjel-masta vastasi WiOL:n Wene-kuoro. Se esitti mm. osia v. 1976 Pyhäjärvi-juhliilla Hel-singissä ensiesityksen saa-neesta Pyhäjärveläisoopepe-rasta. Juhlalta kiittelöitä riitti jonoksi asti kun 2,5 h kestänyt juhla oli päättynyt.

Teksti:
KAARINA PÄRSSINEN
Kuvat:
MARKETTA MATTILA

19.3.2007

Vpl. Pyhäjärvi-seura 50-vuotias

"Maaliskuun 9. päivänä tulee kuluneeksi 50 vuotta pääkaupungin Vpl. Pyhäjärvi-seuran perustamisesta. Mainittuna päivänä vuonna 1957 oli pääkaupungin pyhäjärveläisiä kutsuttu illanviettoon ja oman yhdistyksen perustamiskokoukseen Wiipurilaisen osakunnan huoneistoon Uuteen ylioppilastaloon Helsingissä."

Näin alkoi lehtemme pääkirjoitus kymmenen vuotta sitten 1997. Jatkoksi voisi tähän liittää loputkin Kaarle Viikan kirjoittamasta tekstistä, joka tosin vasta nyt on ajankohtainen. Pääkaupunkiseudulla toimiva Vpl. Pyhäjärvi-seura täytti tuolloin vasta neljäkymmentä vuotta, mutta virhe taisi jäädä huomauttamatta myös lehden lukijoilta. Seura juhli vasta 40-vuotista taivaltaan Karjalatalossa 9.3.1997.

Vpl. Pyhäjärvi-seura saavutti siis vasta nyt, tarkalleen ottaen perjantaina 9.3.2007 puolen vuosisadan iän. Kymmenen vuotta sitten Vpl. Pyhäjärvi-seuran keskeiset perustajajäsenet olivat virkeitä seniorikansalaisia, mutta nyt monet seuran keskeiset vaikuttajat ovat siirtyneet ajan rajan tuolle puolen. Seuran jäsenmäärä saavutti huippunsa 1970-luvun lopulla, jolloin siihen kuului yli 300 pääkaupunkiseudulla asuvaa pyhäjärveläistä. Elämän rajallisuudella on kuitenkin ollut se vaikutus, että seuraan kuuluu enää kolmannes huippuvuosien jäsenistöstä. Vaikka seuran tilaisuuksiin on osallistunut myös nuorempaa väkeä, se ei ole kasvattanut sen jäsenistöä. Pyhäjärveläistauksaiset nuoret näyttävät mieluummin osallistuvan kertaluontoisiin tapahtumiin kuin säännölliseen järjestötoimintaan.

Vpl. Pyhäjärvi-seura on kuitenkin edelleen toiminut pyhäjärveläisten elävänä yhdyssiteenä pääkaupunkiseudulla. Sen sääntömääräisiin kokouksiin on osallistunut lähes yhtä suuri joukko jäseniä kuin seuran alkuajoinkin. Seura on historiansa aikana ottanut kolme kertaa vastuun Pyhäjärvi-juhlien järjestämisestä, ja se voi olla tälläkin saralla työhönsä tyytyväinen, vaikka pääkaupunki ei juhlapaikkana olekaan osoittautunut niin houkuttelevaksi kuin pyhäjärveläisten perinteiset evakkopaikkakunnat.

On luonnollista, että Vpl. Pyhäjärvi-seura keskittyy juhlapäivänään tarkastelemaan mennyttä puolen vuosisadan taivalta. Jo hyvissä ajoin ennen merkki vuotta seura ryhtyi toteuttamaan kahta projektia: 50-vuotishistoriikkiaan sekä "Muistojen järvi" - dokumenttielokuvaa, jotka valmistuivat juuri juhlien alla ja saavat tarkemman esittelynsä lehtemme muilla palstoilla. Seura luonnollisestikin toivoo, että nämä tuotteet löytäisivät asiakkaansa myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelta, sillä mittavasta vapaaehtoistyöstä huolimatta julkaisujen rahoitus riippuu ratkaisevasti siitä, kuinka laajan katselijaj- ja lukijakunnan ne saavuttavat.

Samalla katse on kuitenkin kääntyneenä myös eteenpäin. Seura pyrkii tulevaisuudessa tarjomaan kohtaamis- ja toimintafoorumin kaikenikäisille pyhäjärveläisille ja heidän ystävilleen.

JUHANI FORSBERG

Kunniajäsenet ja ansiomerkin saaneet Vpl. Pyhäjärvi-seuran 50-vuotisjuhlassa

Aikaisemmin seuran kunniajäseniksi kutsutuista on elossa enää kolme. Jokainen heistä Einari Kukko, Nestori Kaasalainen ja Toini Pelkonen osallistuivat juhlaan. He kaikki ovat myös olleet perustamassa seuraa ja jaksaneet käydä lähes vuosittain seuran kokouksissa ja muissa tilaisuuksissa. Perustavassa kokouksessa mukana olleista 220 henkilöstä olivat nyt juhlassa mukana juhlassa kaikkiaan kahdeksan henkilöä, e.m. kolmen "vanhan" kunniajäsenen lisäksi Aulis Airtto, Kari Uusitalo, Martta Heinonen, Paavo J Paavola ja Editt Luukkanen.

Seuran uudeksi kunniapuheenjohtajaksi kutsuttiin Juhani Forsberg, jonka monista ansioista tässä todettakoon vain muutama. Hän toimi seuran puheenjohtajana vv. 1985-1998, oli puheenjohtajana 50-vuotisjuhlatilaisuudessa ja toimitti seuran 50-vuotishistoriikin. Uusiksi kunniajäseniksi kutsuttiin Aulis Airtto, Osmo Juvenen, Kirsti Jääskeläinen, Antero Pärssinen, Kari Uusitalo ja Jaakko Viskari, jotka paitsi Viskari olivat myös saapuvilla.

Uusista seuran kunniajäsenistä Airtto on toiseksi pimpiin, peräti 18 vuoden ajan seuran vetohommissa mm. isäntänä ja laulunjohtajana toiminut, perustajajäsen, joka mm. osallistui vielä historiikin kuvien tunnistamiseen ja valintaan sekä tekstitarkistuksiin tämän vuoden alussa. Osmo Juvenen toimi seurassa puheenjohtajana v. 1999 ja mm. toimi sitä ennen pitkään johto-

Karjalan Liiton myöntämällä ansiomerkillä palkituista kuvaan ennättivät Siirtoväen mitalin saaneet Kari Uusitalo ja Meeri Kuusisto, hopeisen ansiomerkin saaneet Eeva-Liisa Miikkola ja Kaisa-Liisa Korhonen, harrastusmerkin saaneista Toivo Nokelainen sekä takana vain puoliksi näkyvät Silja Forsberg ja Veikko Miikkola ja pronssimerkin saaneista Kaarina Pärssinen, Inkeri Hiiri ja Arja Hiiri. Kuvasta puuttuvat pronssimerkin saaneista Pekka Matikka ja Eero Sirkkiä ja harrastusmerkin saaneista Kari Hupponen ja kuvan ottanut Marketta Mattila.

kunnassa ja urheilukerhon vetäjänä vuodesta 1980 alkaen. Kirsti Jääskeläinen toimi 1986-2001 seuran johtokunnassa, lisäksi aktiivisena emäntänä niin seurassa kuin pitkään myös Uudenmaan piirin naistilaisuudessa ja mm. otti vastuulle 50-vuotisjuhlatarjoiluiden järjestämisen A:sta Ö:hön. Antero Pärssinen oli seuran puheenjohtajana vv. 1982-84, sitä ennen pitkään seuran johtokunnassa ja isäntänä ja on Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston puheenjohtajana monin tavoin toimintaedellytyksiin. Kari Uusitalo toimi vv. 1957-70 seuran sihteerinä, kirjoitti

seuralle 10-vuotishistoriikin ja on viime aikojen suurimmista ansioista seurassa mainittakoon Muistojen järvi -elokuvan käsikirjoituksen tekeminen ja koko tekstityshankkeen organisointi. Jaakko Viskari toimi mm. seuran johtokunnassa pitkään ja oli sen varapuheenjohtajan vv. 1982-84. Kunniajäseniä on edellisen keran kutsuttu 20 vuotta sitten. Osa seuran ansioituneista jäseniä koskevasta kunniamerkkianomuksista on vielä käsiteltävänä Karjalan Liiton hallituksessa ja ne julkistetaan myöhemmin keväen aikana. Juhlassa ansiomerkit saivat seuraavat henkilöt: Harrastusmerkin Silja Fors-

berg, Marketta Mattila, Veikko Miikkola ja Toivo Nokelainen sekä estyneenä juhlaan osallistumasta Kari Hupponen. Pronssiset ansiomerkit saivat Arja Hiiri, Inkeri Hiiri, Kaarina Pärssinen ja estyneenä juhlaan osallistumasta Pekka Matikka ja Eero Sirkkiä. Hopeiset ansiomerkit saivat Kaisa-Liisa Korhonen ja Eeva-Liisa Miikkola. Siirtoväen muistomitalin saivat Meeri Kuusisto ja Kari Uusitalo. Seuran kevätkokouksessa 14.4. ojennetaan nyt estyneinä olleille ja myöhemmin Karjalan Liiton hallituksen päätöksellä ansiomerkin saaville kullekin heidän ansiomerkinsä.

Historian siipien havinaa

Viime sunnuntaina merkipäiväänsä juhlista seura julkisti myöskin historiikin tuolta ajalta. Historiikin toimittaja Juhani Forsberg oli saanut toisaalta hyvin mielenkiintoisen ja toisaalta epäkiitollisen tehtävän. Mieluisaa tehtävässä oli varmasti se, että sai paneutua tutun oman seuran arkistojen kätöihin. Epäkiitollista tehtävässä oli taas varmasti se, että täytyi runsaasta aineistosta kyetä rajaamaan julkaitava tieto kustannussyistä reiluun 100 sivuun.

Loppuputlos on erittäin onnistunut. Juhani on kirjan alkusaan sisällyttänyt Matti Ukkosen aikoinaan tekemän 20-vuotishistoriikin pienin lisäyksin. Loppuosaa historiikista käsittää viimeisiä vuosikymmeniä. Seuran toiminnan perustana ovat olleet paitsi vuosittaiset viralliset kokoukset myöskin säännöllisesti vuosittain tehdyt kirkkojuhlat ja kesämatkat ja muuta vierailut.

Historiikista ilmenee myöskin seuran vastuulla olleet kolmet Vpl. Pyhäjärvi-juhlat. Mukana olleena kaikissa näissä juhlissa aivan kaikki kolme juhlaa ovat jää-

Juhani Forsberg esitteli historiikin. Kuva Marketta Mattila.

neet mieluuisina tapahtumina mieleen. Tuskin saamme enää tulevissa juhliissamme sellaista tunnetta ja yhteenkuuluvaisuuden henkeä kuin vuoden 1976 Järisevän tykillä pidetyssä tilaisuudessa koimme.

Sotien jälkeen me karjalaiset ja pyhäjärveläiset sijoituimme eri puolille Suomea. Maata omistanut väestö sai uudet kodit lähinnä Satakunnasta, jonka rajat olivat nykyistä maakuntarajaa huomattavasti laajempi. Suuri osa perheiden aikuistuneista lapsista ja maattoomaan karjalasta ja pyhäjärveläistä perinnettä.

le. Sotien jälkeinen jälleerakennus antoi työtä ja jopa uuden ammatin monille Pyhäjärven tytöille ja pojille. Suurella maailmassa ei aivan joka käänneässä tullut tuttua pyhäjärveläistä vastaan. Toisin oli maaseudulla, joissa entiset kyläyhteisöt haluttiin säilyttää mahdollisimman yhtenäisinä.

Noissa olosuhteissa onkin ollut erittäin merkittävää, kun pääkaupunkiseudulle perustettiin oma ehtinen seura, joka kokosi entiset pitäjäläiset yhteen muistelemaan menneitä ja vaalimaan karjalasta ja pyhäjärveläistä perinnettä.

Seurala on edelleen tulevaisuudessa varsin merkittävä rooli. Kuten historian toimittaja Juhani Forsberg toteaa seuran jäsenmäärä on luonnollisen poistuman kautta pienentynyt. Nuorempi väki ei aina tunne tarvetta liittyä jäseneksi mutta silti haluaa osallistua seuran järjestämiin yksittäisiin tilaisuuksiin. Hyvä näinkin.

Eri luottamustehtävissä vuosien mittaan toimineista henkilöistä on historiassa tärkeitä luettelot. Näistä voi todeta myöskin sen myönteisen asian, että pääkaupunkiseudulta olevien pyhäjärveläisten edustus niin Karjalan Liiton kuin myöskin Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön eri luottamustehtävissä on ollut varsin merkittävä.

Paitsi selkeä kerronta myöskin onnistunut taito ja hyvä valokuvavalinta täydentävät historiikki. Se on paitsi mieluista luettavaa myöskin läheteos pääkaupunkiseudun pyhäjärveläisten toiminnasta eri vuosikymmeninä. Toivottavasti historiikki löytää tiensä mahdollisimman moneen pyhäjärveläiseen kotiin.

REINO ÄIKIÄ

Pyhäjärven kalastuksesta kertova valokuvanäyttely Tyrvään seudun museossa

Viipurin läänin Pyhäjärvi oli vesistöistä rikas pitävä, jossa kalastuksen tuotto niin yksittäisessä kotitaloudessa kuin elinkeinoelämässä oli varsin mittava. Niinpä esim. Sortanlahdessa, joka oli yksi kalakaupan keskuksista; sen vuosittainen tuotto ennen viime sotia oli Pyhäjärven osalta kaksi miljoonaa markkaa.

Vpl. Pyhäjärvi-säätiö on suurentanut ja tallettanut noin tuhat valokuvaa Pyhäjärveltä. Kuvat ovat suurimaksi osaksi teidän lukijoiden lähettämiä. Näistä valokuvista on tähän mennessä koottu kaksi näyttelyä, *Pyhäjärven työtavat ja Pyhäjärven talot ennen sotia ja sodan jälkeen*. Kaikki valokuvat ovat talletettu myös Tyrvään seudun museoon Vammalassa.

Helmikuun 17. päivä avattua pienimuotoisessa valokuvanäyttelyssä aiheena oli Pyhäjärven kalastus ja siihen käytetyt välineet niin pitäjän monissa järviissä kuin toisenlaisin pyydyksin moottoriveneiden kanssa Laatokalla. Valokuvien lisäksi mukana on tiivistetty kooste kirjallista tietoa Pyhäjärven kalastuksesta. Varsinaista kalastusvälineistöä on esillä hyvin vähän. Ne ovat vuosien myötä hävinneet. Saatiin kuitenkin muutamia Juho Hinkkasen lahnaverkkoja tuohikohoineen, atrain ja jäätuura, Matti Pakarisen tuohinen kalakontti ja muita pieniä esineitä.

Näyttelyn avasi museonjohtaja **Pekka Koskinen**, joka toi paitsi museon, myös Vammalan kaupungin tervehdyksen näyttelyyn. Hän kertoi puheessaan, että Pyhäjärveltä tuotua esineistöä on sodan jälkeen talletettu museoon, mutta tilaustauden vuoksi ne ovat suurim-

maksi osaksi varastossa. Koskinen toimesta on nyt museon toiseen kerrokseen järjestetty oma pieni osasto, jossa tämä valokuvanäyttelykin on, pyhäjärveläisten pysyväksi osastoksi. Siihen

voidaan sijoittaa myöhemmin eri teemoilla olevia näyttelyjä. Hän totesi ilahtuneena, että aikaisempien pyhäjärveläisten näyttelyjen ansiosta museon kävijämäärä on lisääntynyt tuntuvasti.

Vpl. Pyhäjärvi-säätiön puolesta järjestäjinä toimineet Yrjö S. Kaasalainen ja Reino Äikiä käyttivät lyhyet puheenvuorot sekä Salme Rintala kertoi vernisalaisista Emma ja Aukusti Paasos-

ta, jotka saivat tarpuskalla Laatokan suurimman lohena 24,5 kiloa.

Näyttelyn päätteeksi Vammalan Karjalaseuran nais-toimikunta tarjosi kahvit siikavoileivillä.

Kalastusnäyttely on avoinna joulukuun loppuun asti. Tyrvään seudun museo, laatsinkatu 2, Vammala on avoinna ke-pe klo 12-18 ja la-su klo 12-16.

SALME RINTALA

Näyttelyssä oli vähänlaisesti Pyhäjärveltä tuotuja kalastusvälineitä, valokuvia sitäkkin enemmän.

Museon johtaja Pekka Koskinen avaamassa näyttelyä.

Vasemmalta Katri Pajunen, Helka Mäkelä, Leila Kivistö ja Irja Kärki Vammalan Karjalaseurasta.

Pilkkikisat Roismalanlahdella

Huittisten, Äetsän ja Vammalan Karjalaseurojen pilkkiongintakilpailut kisailtiin Vammalassa Roismalanlahdella sunnuntaina 25. helmikuuta kello 10–13.30.

Kovan pakkaskauden jälkeen pilkkijät saivat aurinkoisen talvikelien.

Kaikkiaan pilkkijät nostivat kalaa järvestä viitisenkymmentä kiloa.

Tulokset:

Miehet: 1) Rauno Pajunen Vammala 5 400 g, 2) Leevi Orpana Äetsä 4 290 g, 3) Aulis Piipponen Äetsä 4 270 g, 4) Juhani Kulmala Vammala 3 705 g, 5) Heikki Rapeli 3 510 g, 6) Jyri Karppinen Vammala 3 430 g, 7) Martti Heinola Huittinen 3 330 g, 8) Toivo Mustonen Vammala 2 895 g, 9) Aulis Rapeli Äetsä 2 705 g, 10) Timo Mäkelä Vammala 1 450 g, 11) Tauno Mäkinen Vammala 450 g.

Naiset: 1) Terttu Orpana 4 675 g, 2) Marjaana Pajunen Vammala 4 360 g, 3) Onerva Pitkänen Vammala 3 145 g, 4) Katri Pajunen Vammala 1 705 g, 5) Helga Mäkelä Vammala 1 405 g.

Joukkuekilpailu (kolme parasta): 1) Vammala (Rauno Pajunen, Marjaana Pajunen, Juhani Kulmala) 13 465 g, 2) Äetsä (Terttu Orpana, Leevi Orpana, Aulis Piipponen) 13 235 g, 3) Huittinen Martti Heinola 3 330 g.

Joukkuekilpailun voittajan Vammalan kolmikko Rauno Pajunen, Juhani Kulmala ja Marjaana Pajunen.

Kurosenlammin vaiheilla

Tammikuun Vpl. Pyhäjärvi-lehdessä oli juttu "Kalastusta Vpl. Pyhäjärvellä". Jutun yhteydessä olevassa alimmaisessa valokuvassa mummoni Anna Kuronen oli nostamassa kalansaa-listaan Kurosenlammin rannalla. Säätiön kuva-arkistossa oleva kuva oli museoviraston kuvia ja aikanaan kuvan oli ottanut Kustaa Vilkkuna, Mummoni Anna Kuronen ent. Karilainen os. Sirkkiä (1878-1961) oli kotoisin Tiitulta. Hänen isänsä oli Jaakko Sirkkiä, Kiimajärven hovin lampuuti ja äitinsä Marja Malinen. Muut sisarukset olivat Miina, Helena, Iida, Johannes, Lydia ja Aino. Annan toinen mies oli Ville Kuronen. Tästä

avoliitosta syntyi poika Eino (1921) Ville ja Anna asuivat Alakylässä. Kuvasa näkyvä Kurosen lampi sijaitsi heidän talonsa edessä parinkymmenen metrin päässä. Heidän kotitalonsa on edelleen olemassa, ei kylläkään alkuperäisessä kunnossa. Lammin rannassa on kai-vo missä ainakin minun suussani maistui paras karjalainen vesi. Olen kotiseutumatkojen yhteydessä käynyt itsekin kalastamassa lammilla mutta tuloksena on ollut vain muutama hassu ruutana. Näitä muisteli Eino Kurosen poika Petri Kuronen ja samalla lähettän terveiset kaikille tutuille Karjalain kävijöille.

Rakkaamme Hilka-Liisa KUKKO

* 5.3.1935 Pyhäjärvi
† 10.2.2007 Valkeakoski
Rakkaudella muistaen
**Nina ja Esa
Krisse, Erik ja Leo**

*Kun mummit kuolevat
heistä tulee kukkaniittyjä ja heinää
ja joistakin mummoista tulee puita
ja he humisevat lastenlastensa yllä
suojaavat heitä sateelta
ja tuulelta ja levittävät
talvelta oksansa lumimajaksi
heidän ylleen.*

(Eeva Kilpi)

Siunaus toimitettu 23.2. läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme Selma Varpu Maria AHLHOLM

os. Kilpeläinen
* 19.9.1916 Vpl. Pyhäjärvi, Ylläppää
† 15.2.2007 Storfos, Ruotsi

Kaivaten

**Salme, Paavo
Eeva, Matti
Viljo
Elna, Paavo
Laina-vainajan lapset
ja lapsenlapset
Liila-sisko, lapset ja lastenlapset
Veli-vainajan lapset ja lastenlapset**

*Kaunis on kuunnella kutsua Luojan
nukkuu silloin kun uupunut on.
Siirtyä sinne missä on rauha
missä tuskakin tuntematon.*

Siunaus toimitettu. Lämmin kiitos osanotosta.

Siirtolaisäiti

*Hän hymyili kun ojensi kätensä
ottaessaan lapsensa syliinsä,
hän puheli sille ikään kuin se
istuisi hänen sylissään nyt ja aina,
hän ei antaisi sitä pois
hän tuns sen lämmön ympärillään.*

*Lapsikin joketeli, kuin olisi ymmärtänyt
nyt olisi lähdeittävä, vain vähäksi aikaa
pian pääsemme takaisin
hän oli lapsensa kanssa
ikään kuin kahden maailmassa.*

*Vasta kun vieras ovi avautui
hän huomasi että oli oudossa paikassa
outojen ihmisten keskellä, "oli ikävä"
lunta satoi ja pakkanen paukkui,
hän lähestyi ikkunaa josta kauniisti kuu loisti
se lohdutti, kuin saisi raitista ilmaa.*

*Hän meni pieneen huoneeseensa
rukoili lyhyesti, mikä minä olenkaan
"tämähän on armoa" Siirtolainen,
ikään kuin kirkossa,
hän käveli niin kuin
ei olisi nähnyt ketään ympärillään.*

*Hän nojasi päänsä penkkiin
ei tiennyt nukkuihko hän, vai rukoiliko
hän laski kätensä lapsen päälle
käsi varvasta pitkin
otti kädestä kiinni, suuteli sitä
ja vaipui rukoukseen
outo liikutus valtasi hänet,
hän polvistui ja purskahti itkuun.*

SUOMA SAARINEN

Sain käsiini äskettäin kirjan, joka käsittelee Käkisalmen eteläisten kylien historiaa. Huomioni kiinnittyi eräseen mainintaan oman sukumme ja Käkisalmen Alapuustissa asuneen perheemme esittelyssä.

Historia kertoo, että Kaikkosten koti oli kylän keskeisiä kristillisiä koteja juuri emännän ansiosta. Kyseinen emäntä oli mummoni Liisa Kaikkonen synt. Pohjalainen. Hän piti pitkään pyhäkoulua ja lauloi kirkkokuorossa Karjalassa ollessaan.

Mummon elämästä oli helppo nähdä, mikä oli hänelle elämässä tärkeintä. Tunnollinen ja ahkera huolehtiminen suuren perheen ruuan laadusta oli hänen vastuullaan. Hän ammensi voimaa Jumalan sanasta ja seurakuntayhteydestä. Näin jälkikäteen voi sanoa, että mummo oli oikeastaan perheemme "pappi". Hän oli monella tavalla rakas esikuvani minulle, hänen edesmenneen esikoispoikansa Heikin tyttarelle, josta tuli ihan oikeasti pappi syksyllä 1989

Kirkonsanoma

Karjalaisen mummon hengellinen perintö

pappisvihkimyksessä Turun tuomiokirkossa.

Mummo omasi lempeän, mutta lujan auktoriteetin perheen hengellisen elämän ylläpitäjänä. Pyhäpäivien ruokailut mm. oli järjestelty siten, että voitiin rauhassa kuunnella radiojumalanpalvelusta tai vespereitä. Honkapään tuvassa veisattiin radiota kuunnellessa. Mummo oli erinomainen veisaaja, jolle kanttorikin antoi vastuun virsien aloittamisesta, kun seuroihin kokoonnuttiin.

Eikä tässä vielä kaikki mummon hengellisestä merkityksestä. Kaikkien ihmeellisin asia, jota pappina

ajattelen, on se kirjallisuus, jonka mummo oli evakkoon lähtiessä ottanut Karjalasta mukaan. Käytössä olleen Raamatun lisäksi pieneen mummon "käsikirjastoon" kuului iso ja pieni kirkkokäsikirja kirkkovuosien teksteineen. Tunsin suurta kiinnostusta kirjoihin, jotka Honkapään kodissa olivat ukon ja mummon huoneen pöydällä. Nehän olivat oikeastaan papin peruskirjat.

Mummolla oli myös paljon eri herätysliikkeiden laulukirjoja virsikirjan lisäksi, Siionin virsistä Halullisten sielujen hengellisiin lauluihin. Päivittäisiä hartauskirjoja oli Chambersin Parhaa-

ni Hänelle ja Blumhardtin Hartauskirja. Näitä molempia luin mummon huoneessa jo varsin nuorena. Karjalan ajoista asti Herää valvomaan -lehti tuli ilmeisesti rovasti Urho Muroman Käkisalmissa pitämien herätyskokousten muistona.

Ihmisenä Liisa-mummo oli sydämen kristitty, ei laki-henkinen saarnaaja. Hän on ollut minulle hyvin merkittävä hengellinen vaikuttaja. Sain häneltä viimeisen keran synninpäästön, sillä kerralla kun hän lähti sairaalaan, josta ei koskaan enää palannut kotiin. Mummo sanoi: "Voi lapsrukka - Miks mie en antais siul anteeks, ko Jumala on miulku antant anteeks".

Olisin toivonut, että mummo olisi saanut olla läsnä pappisvihkimyksessäni. Onneksi sain kuitenkin laskea kukat hänen haudalleen kiihtolliisena mummoni arvokkaasta perinnöstä.

SIRKKA-MARIA MANNER
(os. Kaikkonen)
pastori

Kuolleita

In Memoriam Vilho Heikkonen 23.10.1921–28.12.2006

Keuruun kunnalliselämän veteraanien rivit harvenevat. Me olemme nyt ottaneet jäähyväiset työnjohtaja Vilho Heikkoselta, joka suoritti poikkeuksellisen pitkäaikaisen ja ansiokkaan elämäntyön Keuruun kunnalliselämässä.

Hän oli syntynyt Viipurin läänin Pyhäjärvellä 23.10.1921 ja niin hän toi paikalliseen kunnalliselämään pyhäjärveläisen kunnalliselämän perinteitä.

Jo nuorella iällä hänelle uskottiin jäsenyys tärkeissä lautakunnissa, kuten sosiaali-, rakennus- ja terveydenhoitolautakunnassa. Viimeksi mainitussa hän toimi vuodet 1952–1964, viimeiset neljä vuotta puheenjohtajana.

Kunnanvaltuustoon hänet valittiin ensi kerran 1961. Hän toimi valtuustossa yhtä katkoa lukuun ottamatta aina vuoteen 1980.

Kunnanhallituksen jäsenenä hän oli yli kahdenkymmenen vuoden ajan alkaen vuodesta 1965.

Vilho Heikkonen toimi monien kuntainliittojen kuten Keski-Suomen maakuntaliiton, Keski-Suomen sairaanhoitopiirin, Törnävän sairaalan ja Mäntän alueasai-

Vilho Heikkonen

raalan hallintoelimiin.

Lisäksi tulivat eräät kunnalliset lautakunnat, toimikunnat ja työryhmät, joissa hänen kokemustaan ja asiantuntemustaan tarvittiin.

Keuruu eli hänen aikanaan voimakkaan kehityksen kautta, mikä asetti myös luottamushenkilöille tavalista enemmän tehtäviä ja vastuuta. Ilman rohkeaa päätöksentekoa olisivat muun muassa eräät elinkeinoelämän kehittämistä koskevat hankkeet jääneet toteutumatta.

Vilho Heikkosella oli ennakolluottomuuksia ja rohkeutta tehdä päätöksiä ja

kantaa vastuuta. Tämä edellytti hyvää yhteishenkeä viranhaltijoiden ja eri poliittisten ryhmien välillä.

Vilho Heikkosella oli hyvät suhteet kaikkiin suuntiin ja hänen mielipiteilleen annettiin arvoa.

Vuosien mittaan on arvostus ja kunnioitus lisääntynyt entistä kunnalliselämän veteraaneja kohtaan. Kuinka he raskaan päivätyönsä lisäksi jaksivat vuosi vuodelta kantaa vastuuta kotikuntansa asioista. Vaikka kokoukset kestivät usein myöhään iltaan, olivat he jo ennen seitsemää aamulla työmaillaan. Lisäksi he huolehtivat siitä, että järjestöelämä, heidän taustavoimansa, pidettiin ajan tasalla ja päätöksenteossa mukana.

Vilho oli taustaltaan ammattiyhdistysmies ja myös sillä sektorilla hän teki arvokkaan työn. Myös Keuruun työväenyhdistys ja Keuruun sosiaalidemokraattinen kunnallisjärjestö olivat hänen toimintakenttään.

Sosiaalidemokraattien puolueriitti oli hyvin traumaattinen kokemus, jonka myös Vilho Heikkonen joutui läpikäymään. Hän illoitsi vilpittömästi siitä, kun erimielisyydet lopulta olivat

ohi ja voimat kyettiin jälleen kokoamaan.

Vilho oli hyvä perheenisä, joka huolehti hyvin perheestään itse rakentamassaan omakotitalossa Keuruun Mustasaarella.

Hän ehti nauttia eläkepäivien rauhasta ja kiireettömyydestä monien vuosien ajan.

Voimien heiketessä he muuttivat tytär-Päivin perheen luokse Vihtiin Nummelaan, mutta kesäksi he aina palasivat Keuruulle.

Siirtoväkeen kuuluvana Vilhon kohdalla toteutui myönteisenä raamatun sana: "Toimikaa sen kaupungin parhaaksi, johon minä olen teidät siirtänyt, sillä sen menestys on myös teidänkin menestyksenne."

Hänen tekemänsä työ jäi elämään. Hänen poimionsa koskettaa eniten puoliso-Esteriä ja lapsia perheeseen, mutta myös me muut, jotka saimme olla hänen ystäviään ja työtovereitaan, muistamme kaipauksen tuntein rehtiä ja hyvää miestä, joka täytti paikkansa niin sodan kuin rauhan tehtävissä.

EINO NURMELA
Keuruun kunnanjohtaja
vuosina 1966–1990

Pyhäjärven puisto Alavudelle

Alavuden kaupungissa on parhaillaan valmistumassa ns. Lepolan kaava Kuulannien ja valtatie 18:n välillä länteen. Kaupunginhallitus päätti alueen kaavoittamisesta 9.1.2006 ja valtuusto

hyväksyi asemakaavan 22.1.2007. Alueelle osoitetaan 16 kpl suurikokoisia pientalotonttia. Valvitetun kaavan mukaan alueen uusi kadunnimistö muodostuu Lumivaarantiestä, ja Lumi-

vaaranpolusta ja kaksi puistoaluetta saavat puolestaan nimet Jaakkimanpuisto ja Pyhäjärvenpuisto. Näin Pyhäjärven nimi tulee säilymään jälkipolvienkin tiedossa.

Asemakaavan vahvistamista kertoi lehdellemme kunnallisneuvos Veikko Heikkilä.

Kuolleita

Selma-siskon muistolle

Siskoni Selma oli syntynyt Vpl. Pyhjäjärven Ylläppään kylässä 1916. Yhdessä viettimme lapsuutemme ja nuoruutemme kauniissa Karjalassa Pyhjäjärvellä. Monet hauskat hetket vietimme hiekkarannalla ja kun emme vielä osanneet kunnolla uida meloimme käsipohjaa Laatokassa. Äitimme Anni os. Raaska tuli Pyhjäjärven papilaan keittiöapulaiseksi ja siellä kohtasi matti Kilpeläisen ja heidän yhteinen talaleensa alkoi vuosisadan alussa. Edessä oli muutto Ylläppään kylään. Tuttuja oli siellä ennestään isämme kaksi veljettä, jotka aikoinaan muuttivat kuitenkin Amerikkaan.

Perheeseen syntyi kaikkiaan yhdeksän lasta. Ensimmäinen kuusi poikaa, sitten kaksoiset Selma ja toinen tyttö, joka kuoli aivan vauvana. Nuorimmaisena synnyin minä Lilja, perheeseen. Äiti, isä ja vanhemmat veljet tekivät työtään Konevitsan luostarissa. Isämme Matti sairastui ja taivaan isä otti hänet pois

Selma Ahlholm kuvassa v. 2001.

15.11.1923. Äidin hoiviin jäi meitä lapsia neljä. Elämä oli raskasta, sillä mitään lapsilisiä tai muutakaan apua ei silloin vielä ollut. Pienessä mökissä saimme elää kituutta. Vasta vuonna 1937 veljet saivat rakennettua uuden asunnon mutta siinä asunnossa emme kovin kauan ehtineet asua kun tuli sota ja oli pakko lähteä evakkoon.

Selma siskomme lähti kar-

jan kanssa evakkoon. Alavuden asemalta sitten pitkän ajan jälkeen löysimme Selma siskon karjan kanssa. Alajärven kautta yhteinen evakkotaival kulkeutui Kärämäkeen, josta Selma-sisko löysi nuoren miehen aviomieheekseen. Hääkellot soivat 17.11.1940.

Jatkosota alkoi sitten 16.6.1941 ja niin miehet joutuivat rintamalle. Maanviljelystyöt jäivät äidin ja meidän siskojen harteille.

Vilho-veljen päästyä lomalle saimme tietää, että koti Karjalassa oli ehjänä. Täytimme tarvittavat paperit ja niin muuttimme takaisin Pyhjäjärvelle 2.5.1942. Sitten kesällä 1944 piti koti taasen jättää ja uusi evakkotaival alkoi ja muuttimme Kärämäkeen Selma-siskon luo. Aikaan selvisi se, että meidän kylän asukkaat tulitaisiin sijoittamaan Luivialle, jonne sitten muuttimme. Selma sisko jäi miehensä kotiin Kärämäkelle. Siellä oli kuitenkin suuri perhe eikä autanut muu kuin Selman oli

lähdeittävä miehensä kanssa työtä ja asuntoa etsimään. Ne löytyivätkin Ruotsista saakka. Perheen lapsista vanhin oli 16-vuotias ja nuorin vasta kolme vuotta vanha kun muutto 1957 tapahtui. Selma-siskon mies kuoli 1995 ja tytär 2001.

Selma sisko piti meihin Suomessa oleviin sukulaisiin aina yhteyttä. Yhteisissä juhlissa usein tavattiin ja viimeaikoina yhteyttä pidettiin puhelimen välityksin. Nyt on Selman mainen matka päätynyt ja sinua jäi oman perheesi lisäksi kaipaamaan meidän muiden sukulaisten ja ystävien suuri joukko. Taivaan Isän luona jälleen keran tapaamme. Selma-sisko siunattiin Ruotsissa 9.2.2007. Siunauksen toimitti suomalainen pappi ja siunaushiekkana käytettiin minun ja miesvainajani Pyhjäjärven Ylläppään rannasta tuotua hiekkaa.

SISKOSI
LILJA KILPELÄINEN

Vaikkein eli vekitys on edessä. Irja Kärki levittää puuroa.

Karjalaista perinnettä Vammalan Sylvään koululla

Maanantaina 12. helmikuuta saimme kokea erilaisen kotitaloustunnin, sillä saimme vieraaksemme kolme karjalaista piirakkamestaria. Vpl. Pyhjäjärveltä kotoisin olevat Helga Mäkelä, Katri Pajunen ja Irja Kärki opastivat meitä karjalanpiirakoiden taikoihin Sylvään koululla.

Aluksi valmistimme taikinan, jonka kaulimme ohueksi kuoreksi. Puurotäyte oli jo valmiiksi keitetty, joten pääsimme heti rypyttämään Katrin avustuksella.

Rypyttäminen oli haastavaa, mutta selvisimme siitä kunnialla. Kun uuni oli tarpeeksi kuuma, laitoin piirakat paistumaan. Noin 15 minuutin jälkeen voitelimme piirakat vesivoiseksella.

Tämän jälkeen piirakat olivat valmiita syötäväksi muunavoin kanssa. Kyllä ne olivatkin herkullisia. Kaloreita ei tosin kannata laskea kovin tarkkaan.

Myös rehtorimme Jari Andersson uskaltautui maistamaan teoksiamme. Vieraamme olivat vallan tyytyväisiä piirakoihimme, vaikkeivät ne välttämättä pärjäisikään kilpailuissa, jossa mitataan karjalanpiirakan tekotaitoja.

Tunti oli varsin onnistunut, josta saimme kiittää koko porukalla Katriä, Helkaa ja Irjaa.

LOTTA JÄRVINEN
NOORA AALTO
TARU HAUTAMÄKI

Merkkipäiviä

”Sylissä Laatokka ensi kerran silmäni aukes”

80 Pyhjäjärven Sortanlahdessa Laatokan rannalla 31.3. 1927 syntynyt Suoma Saarinen os. Talja viettää merkkipäivää Korpilahdella. Hänen vanhemmat olivat Emilia os. Inkinen ja Tuomas Talja. Suoma oli perheen neljästä lapsesta vanhin, häntä seurasivat Eero, Kaarin ja Raili.

Suoma on suurimman osan elämästään ollut liikelämän palveluksessa. Työ alkoi jo hyvin nuorena talvisodan jälkeen, jolloin hän sai myymäläharjoittelijan paikan Sortanlahden Alavuosken osuusliikkeestä. Kolmen kuukauden jälkeen hänet siirrettiin saman kauppaketjun liikkeeseen Sakkolan Kiviniemeen. Sieltä lähtö tuli jo toisen kerran Karjalasta - 44. Liikkeiden henkilökunta siirrettiin yhteiskuljetuksella Hämeenlinnaan. Suoma kaipasi kotiväikeään ja hän sai tiedon, että vanhemmat oli siirretty Korpilahdelle. Niin hän matkusti Korpilahdelle ja kuinka ollakkaan, hän sai välittömästi sieltä liikeapulaisen paikan.

Hetkeksi pysähtynyt elämä jatkui taas. Nuorten rienneissa Suoma tapasi sodasta palanneen korpilaitelaisen Aarne Saarisen. Heidät vihittiin joulukuussa 1945. Suoma oli hyvin nuori, mutta hänellä oli vahva luottamus Jumalaan ja samalla usko, että rakkouksen avulla elämä kyllä kantaa. Nuoren parin perheeseen syntyivät lapset ensin Paula ja muuta-

Suoma Saarinen lapsenlapsensa Anna-Sisko Emilian kanssa.

maa vuotta myöhemmin Markku. Suoma oli työssä, mutta Markun jälkeen jäi kotiaidiksi.

Aarne-isän työpaikan vuoksi perhe muutti Suolahteen. Lapset olivat jo koulussa ja Suoma mieli työhön. Hän sai myymälähoitajan paikan naisten ja miesten asusteliikkeessä. Liikkeen omisti iäkäs mikkeliläinen pariskunta, jolla oli toinen liike Mikkelissä. Omistajat kävivät vain kerran kuukaudessa tarkistamassa Suoman kirjanpidon. Jonkin ajan kuluuta omistajat sairastuivat ja he myivät liikkeen. Suomalla oli kokemusta liikkeen hoitosta ja niin hän marssi pankkiin ja perusti oman liikkeen. Hän erikoistui naisten asusteisiin ja liike menestyi hyvin 13 vuotta. Liike sijaitti pankin kiinteistössä ja koko kiinteistö myytiin nyt uusille omistajille ja tilat tulivat toisenlaiseen käyt-

töön.

Tällöin Suoma osti liikkeen Äänekoskelta ja siirtyi tavaroineen sinne. Liike menestyi eläkeläin 12 vuotta, mutta sitten tuli dramaattinen tilanne. Keskellä päivää liikkeeseen tuli ryöstäjät, jotka vaativat kassasta rahaa. Suoma pääsi verissään pakenemaan takaovesta toiseen liikkeeseen, josta hälytettiin poliisit. Tapaus järkytti Suomaa ja hän yritti pitää liikkeen ovea päivisin lukossa, mutta aikaa myöten se kävi hankalaksi. Hän oli ollut yrittäjänä 25 vuotta ja se oikeutti eläkkeeseen. Ja niin hän päätti jäädä varhennetulle eläkkeelle 58-vuotiaana. Liikkeelle löytyi välittömästi uusi ostaja. Saariset muuttivat takaisin ”juurilleen” Korpilahdelle.

Energenien Suoma ei enää nauti eläkkeellä toimetomaksi. Hengelliset asiat ovat kuuluneet aina hänen elä-

määnsä. Hän oli valmistamassa viikon ajan Billy Graham-missiota Helsingissä. Siellä oli myös evankelista Kalevi Lehtinen, joka kävi myöhemmin Jyväskylässä perehdyttämässä missiötyöhön. Suoma liittyi Jyväskylän - missioon, jossa hän toimi oman pienryhmän vetäjänä. Korpilahdella hän laulaa kirkkokourossa.

Yksi rakas harrastus on kirjoittaminen. Syntymäpäivänsä ilmestyi hänen kuudes pienoisteoksensa. Kirjoihin hän on tallentanut elämää Karjalassa, oman elämäntarkastansa ja lukuisat matkansa ulkomaille ja Karjalaan senä monia runoja. Yksi runo säe on tämän tekstin otsikona Teokset hän on omistanut lapsille ja lastenlapsilleen. Karjalassa hän on käynyt jo 14 kertaa.

Suoma asuu yksin kauniissa rivitalossa. Avio- puoliso nukkui pois pari vuotta sitten, mutta elämään tuovat iloa Paulan ja Markun perheiden viisi lastenlasta ja yksi lastenlastenlapsi

Suoma totesi elämästään. ”Minulla on ollut rikas ja hyvä elämä, josta en antaisi mitään pois. En sanoisi että aina on ollut tasaista, mutkakin on ollut, mutta ne kuuluvat elämään. Kiitos elämästä mitä sain”. Sydämalliset onnittelet tulevalle päivänskarille!

Suoma Saarisen syntymäpäivää vietetään Korpilahden seurakuntatalossa 1.4.2007 kello 12.00
SALME RINTALA

Onnea

Hilma Bamberg os. Karppanen Jyväskylässä 10.3. 104 vuotta. Lämpimät Onnitte-

Matti-veljen jälkeläiset

Rakkaat Onnittelet Suoma Saariselle (os.Talja) syntynyt Sortanlahdessa. 80-vuotispäivän 31.3.2007.

Karin ja Mimmi
Raili ja perhe

Valmistuneet

Marja Aalto on valmistunut filosofian maisteriksi Helsingin yliopistosta. Vanhemmat Ritva ja Jarkko Aalto, isovanhemmat Aino ja Vilho Tomperi Vpl. Pyhjäjärven Jaamasta.

Kiitos

Parhaimmat
Kiitokset
teille kaikille, jotka muistitte minua eri tavoin merkkipäiväni 12.03. johdosta.

Antero Pärssinen

Diplomi-insinööri Juha Inkinen valmistuspäivänään puolisonsa Elinan kanssa.

Vuosi elämästäni

Viime vuoteeni mahtui paljon: monta iloisia tapahtumaa ja suuri menetys, joka varjosti koko vuotta. Halusin kirjoittaa tämän jutun käydäkseen läpi näitä tapahtumia ja kunnioittaakseni karjalaisia juuriani; äitini isä Toivo Rouhiainen oli kotoisin Räisälästä ja isäni vanhemmat Aune ja Pauli Inkinen Pyhäjärveltä. Ennen kaikkea halusin muistella viime vuonna luotamme poistunutta Karjalan-kävijää, isäni Olli Inkistä.

Valmistuin diplomi-insinööriksi Tampereen teknillisestä yliopistosta viime vuoden marraskuussa. Tähän päätyi ainakin hetkeksi ja lähes kaksi vuosikymmentä kestänyt opintapolteni. Valmistuista iloisuus oli juhlaa, mutta itselleni juhlan loistoa himmensi isäni puuttuminen keskudestamme. Hän itse saattoi kaksi vuotta sitten päätökseen erittäin pitkäaikaisen haaveensa lukion suorittamisesta. Palkkioksi kovasta iltä- ja etäluokiossa puurtamisesta hän sai vihdoin keväällä 2005 painaa päähänsä valkokolkin. Tämä oli suuri saavutus erityisesti siksi, että isäni opiskeluinto ei hänen omien sanojensa mukaan ollut nuorena järin suuri. Ehkäpä iän mukanaan tuoma rauhoittuminen sai tiedonjonon heräämään. Vitsailinkin aina, että siinä on iässä tullut ihan poikaansa, ja houkuttelin häntä jatkamaan opintojaan eläkepäivillä vielä seuraaville asteille.

Toinen suuri iloinen tapahtuma viime vuonna oli avioitumiseni syyskuussa. Tätä tapahtumaa alettiin järjestellä jo meltei vuotta aikaisemmin, ja isänikin pääsi osallistumaan valmistelutoihin. Äkillisesti eteemme tulleesta suuresta surusta huolimatta päätimme, että elämän on jatkuttava, sillä näin isänikin olisi varmasti toivonut. Hän ehti kuitenkin olla onnellinen minun ja vaimoni Elinan puolesta.

En ole vielä kertaakaan käynyt Karjalassa katsomassa sukujurieni kotiseutuja. Synnä tähän on ollut rohkeuden puute, sillä itäinen naapurimaamme on vaikuttanut minusta aivan liian vaaralliselta. Vuoden 2005 kesällä uskaltauduin kuitenkin isäni esimerkin innoittamana matkalle Laatokan koillisrannalle Salmeen vaimoni äidin kotiseudulle. Selvisimme peloistani huolimatta matkasta täysin ehjin nahoin. Nykyään

Olli Inkinen ylioppilaspäivänään 2005.

ymmärränkin sen, että on turhaa pyrkiä liialliseen turvallisuuteen, joka lopulta vain rajoittaa maailman näkemistä. Lopulta kotona kyhöttäessä tunnettu turvallisuuskin on näennäistä, sillä elämä on kaikilla rajallinen. Lähivuosiina aikomukseni onkin vieraila vanhempien sukujen kotiseuduilla. Tavoitteeni on saada myös äitini rohkaistamaan mieltänsä ja matkustamaan juurilleen Karjalaa.

Toukokuun ensimmäisenä päivänä tulee kuluneeksi tasan vuosi isäni kuolemasta. Tuo päivä on aivan liian osuvasti nimeltään suomalaisen työn päivä, sillä liiallinen työnteko oli yksi niistä syistä, jotka lopulta johtivat isäni kuolemaan. "Te olette tie ja vaeltajat. Ja kun yksi teistä kaatuu maahan, hän kaatuu niiden puolesta, jotka tulevat hänen takanaan, jotta he varoisivat kompastuskiveä", kirjoittaa Kahlil Gibran, 1800- ja 1900-lukujen taitteessa elänyt libanonilainen kirjailija, filosofi ja taiteilija. Itselleni viime vuosi ainakin opetti raskaimmalla mahdollisella tavalla elämän tarkeysjärjestyksestä. Toisaalta Gibran kirjoittaa myös: "En haluaisi vaihtaa sydämeni naurua lukuisten ihmisten onneen; en myöskään haluaisi rauhoittaa kyneleitäni, jotka kärsivä minäni on houkuttellut esiin. Harras toiveeni on, että koko tämä maanpäällinen elämäni on alati kyneleitä ja naurua." Juuri tällaista elämä onkin: vain pieni hetki maan päällä – hetki, jonka pituutta emme voi päättää mutta jonka sisältö iloineen ja suriineen meidän tulee ottaa täysin sydämin vastaan.

Hyvää kevättä teille kaikille ja rohkeutta ottaa vastaan kaikki, mitä elämällä on tarjottavana!

JUHA INKINEN

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallinto koolla

Vuoden 2007 säätiön hallinnon kokousta oli aikaistettu kuukaudella sillä nyt kokous pidettiin jo 17.2. tutussa kokouspaikassa Vammalan Seurahuoneella. Sääntöjen mukaan hallintoneuvoston kokous on pidettävä vuosittain helmi-maaliskuussa. Tälläkin kertaa kokoukseen oli tapaam kutsuttu hallintoneuvoston ja hallituksen varsinaiset ja varajäsenet. Etukäteisilmoittelusta huolimatta esteitä oli nykyin muuttamien jäsenten kohdalla. Yhteiseen ruokapöytään kokoontui tällä kertaa 29 osanottajaa, joten kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus oli taattu.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen loi avauspuheessaan yleiskatsauksen kuluneen toimintavuoden tapahtumiin, joista päällimmäisenä todettiin onnistuneet Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Huittisissa ja Vpl. Pyhäjärvi-lehden toimittaminen. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Markku Pusa ja Anne Viitalaakso - Kaasalainen.

Vuosikertomus ja tilit hyväksyttiin

Asiamies esitteli hallituksen vuosikertomuksen ja säätiön tilit vuodelta 2006. Tilikertomuksesta todettiin lehden tuottaneen hieman alijäämää ja säätiön tuloslaskelma osoitti yhteensä alijäämää 4306,97 euroa. Kokouskustannuksien mukana oli osanottajille lähetetty myöskin tuloslaskelma ja tase-erittely, ja nyt kokouksessa asiamies esitteli tarkoin tilinpäätöksen eriyksityskohdat. Keskustelun aikana hallituksen taloutta tuotiin esiin, se tosiseikka, että varsinaisesti säätiön tulot muodostuvat lehden tuotoista ja Vpl. Pyhäjärvi-juhlien tuotoista. Säätiön omaisuus-taseen loppusumma päättyi tällä kertaa 152 357,67. Tästä summasta muodostavat kuitenkin suurimman osan säätiön yhteyteen perustetut rahastot, joiden korkotuotot eivät tule parantamaan säätiön tuloslaskelmaa vaan menevät tarkoin määrättyllä tavalla erilaisiin apurahoihin. Toki säätiön saa pienen osuuden rahastojen hoitopalkkiona. Poikkeuksen te-

kee irja ja Einari Jäppisen rahasto, jonka pääoma ja korko tulee alkuperäisen määräyksen mukaan käyttä 15 vuoden aikana säätiön hallituksen päättämällä tavalla. Edellisenä vuonna tämän rahaston varoja käytettiin 4000 euroa muistomerkkin kunnostukseen entisellä kotiseudulla nyt vuonna 2006 rahastosta tuloutettiin vain 1700 euroa. Aivan erityisesti viime kesäisten juhlien tuottoja lisäsi julkatoimikunnan suorittama onnistunut lehden ilmoitushankinta Vuosikertomuksesta todettiin hallituksen kokoonkuntuneen toimintavuoden 2006 aikana kuusi kertaa. Yleiskeskustelun jälkeen puheenjohtaja esitteli tilintarkastajien tarkastuskertomuksen, jonka jälkeen kokouksen hyväksyi tilit ja tilinpäätöksen ja myönsi tilivollisille vastuuvapauden vuoden 2006 tileistä ja hallinnosta.

Talousarviot hyväksyttiin

Kokous hyväksyi Vpl. Pyhäjärvi-lehden ja Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön talousarvion vuodelle 2006. Lehden tilaushinta oli vuodelta 2002 pysynyt samana mutta nyt hallitus oli jo kesällä tehnyt päätöksen jonka mukaan lehden vuosikerran hinta on 25 euroa. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille ei makseta kokouspalkkiota mutta matkakustannukset korvataan. Tilintarkastajien palkkiot maksetaan laskun mukaan. Niin lehden kuin koko säätiönkin talousarviot päättyivät lehden osalta 4400 euroon ja koko säätiön osalta 3300 euroon.

Henkilövalinnat yksimielisiä

Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin edelleen Antero Pärssinen Hollolasta ja varapuheenjohtajaksi Heikki Kiiski Huittisista. Hallituksen erovuorossa olevista jäsenistä Jyrö S. Kaasalainen Harjavallasta ja Juhani Forsberg Helsingistä valittiin edelleen hallitukseen. Henkilökohtaiset varajäsenet Helvi Wilkko Turusta (Kaasalaisen) ja Arja Hiiri helsingistä (Forsbergin) valittiin

Veikko Karvonen Vammalasta kutsuttuun säätiön kunniajäseneksi.

edelleen tehtäviinsä. Hallituksen jäsenten toimikausi on kaksi vuotta. Hallintoneuvoston varsinaisista jäsenistä olivat erovuorossa olivat Tuomo Hinkkanen Turusta, Martti Pärssinen Helsingistä, Veikko Karvonen Vammalasta ja Merja Luukanen Vammalasta. Näistä Veikko Karvonen ilmoitti, että hänen tilalleen voitaisiin valita jo nuorempi jäsen. Tämän jälkeen Veikko Karvonen tilalle varsinaiseksi jäseneksi valittiin aikaisemmin varajäsenenä ollut Niina Pitkänen Tampereelta ja muuta erovuoroi se valittiin uudelleen. Varajäsenistä Jyrö Inkinen Huittisista valittiin uudelleen ja Niina Pitkäsen tilalle valittiin Markku Pärssinen Äetsästä. Nyt valittujen hallintoneuvoston jäsenten toimikausi on kolme vuotta. Tilintarkastajiksi valittiin entiset tarkastajat eli varsinaiseksi merkonomi HTM Jukka Kangasperko ja merkonomi Orjo Pärssinen ja varalle merkonomi HTM Aimo Pitkänen ja ekonomi Matti Kulonen.

Karjalan muistomerkkit kunnossa

Vuoden 2006 aikana ei säätiön toimesta ole suoritettu muistomerkkien kunnostustoimenpiteitä karjalassa. hallinnon jäsenet ovat yksityishenkilöinä tarkastaneet kotiseutumatkoihin aikana muistomerkkien kunnon. Hallituksen puheenjohtaja on tavannut kotiseutumatkan yhteydessä Käiksalmen piiriin, Pyhäjärven kyläneuv-

voston ja museon johtoa.

Vuoden 2007 juhlat ovat Tampereella 14.-15.7. 2007

Tulevan kesän Vpl. Pyhäjärvi-juhlat ovat Tampereella. Juhlatoimikunnan puheenjohtaja Laila Innanen esitteli juhlien päätapahtumat ja juhlapaikat, jotka ovatkin jo edellisestä juhlistä tuttuja. Aivan kaikkia ohjelman-suorittajia ei julkatoimikunta vielä halunnut paljastaa. Keskeisen sijaintinsa ansioista odotellaan Tampereelle 400-500 juhliavieraista. Juhla-tapahtumat keskittyvät Sampolan koulukeskukseen ja Kalevan kirkkoon. Tampereen Vpl Pyhäjärvi-kerho vastaa käytännön juhlarjeste-lyistä. Vuoden 2008 juhla-paikka on vielä avoinna mutta kuullaan varmasti viimeistään Tampereen juhlien yhteydessä.

Vpl Pyhäjärvi-lehden kehittämistä jatketaan

Hallintoneuvoston puheenjohtaja Antero Pärssinen johdolla on vuoden 2006 aikana paneuduttu tarmolla Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön toiminnan kehittämiseen. Suorite-tun nelikenttäanalyysin tuloksena on tärkeimmäksi painopistealueeksi todettu Vpl. Pyhäjärvillehti. Hyvin tärkeää lehden kehittämisen tulee olemaan juuri siksi, että nyt väliaikaisesti lehden vastaavina toimittajina olevat Reino Äikiä ja Salme Rintala ovat vähitellen jäämässä eläkkeelle. Hallitus onkin julistanut lehden vastaavan päätoimittajan sivutoimisen paikan haettavaksi.

Tyrvään seudun Museon Vpl Pyhäjärvisasto

Kokouksessa keskusteltiin myöskin Vammalassa sijaitsevassa museossa olevan pyhäjärveläisiltä tulleen esi-neistön sijoittelusta ja säilyttämisestä. Hallituksen asettama työryhmä Jyrö S. Kaasalainen, Salme Rintala ja Reino Äikiä ja museon johto ovat vuoden 2006 aikana saaneet neuvoteltua museon toisen kerroksen tiloista 2x3 metriä suuruisen vuosi-tain vaihtuvaan näytte-llyn tarkoitetun tilan ja tässä tilassa avattiin kokouspäivän aamuna pyhäjärveläistä kalastusta esittelevä näyte-ly, joka on avoinna vuoden 2007 loppuun saakka.

Veikko Karvonen säätiön kunniajäseneksi

Kokouksen päätteeksi hallintoneuvoston puheenjohtaja esitti, että yli 20 vuotta hallinnossa mukana ollut Veikko Karvonen kutsutaan säätiön kunniajäseneksi. Taputusten kera kokousväki kannatti esitystä ja Veikko Karvonen kutsuttiin yksimielisesti säätiön kunniajäseneksi. Karvonen kiitti osakseen tulleesta huomionosoituksesta.

Antero Pärssinen päätti kokouksen kiittäen hallinnon jäseniä aktiivisesta työstä pyhäjärveläisyyden hyväksi.

REINO ÄIKIÄ

Hallintoneuvoston kokouksen Vammalan seurahuoneella 17.2. osallistui hallintoneuvoston ja hallituksen jäseniä ja varajäseniä. Kuvan otti Erja Karvonen.

Puhe Vpl. Pyhäjärvi-seuran juhlassa:

"Vpl Pyhäjärvi ja pyhäjärveläiset"

"Pyhäjärven pitäjä oli Karjalan kannaksen itäisen sivun keskipaikkeilla, joten se käsitettiin kappaleen Karjalan meren, Laatokan rantaa. Sen aluetta oli myös Laatokan ainoa niillä seuduin oleva huomattava saari, Konevitsa. Näin aloittaa Impi Wiika Vpl Pyhäjärven historiankirjansa.

Pyhäjärven pohjoispuolella oli Käkisalmen kaupunki, lännessä Räisälän ja etelässä Sakkolan pitäjä. Laatokan rantaa oli Pyhäjärvellä neljäkymmentäkiloa kilometriä. Noin viiden kilometrin pituisen ja kaksi ja puoli kilometriä leveän Konevitsa saaren ja mantereen väli oli yli viisi kilometriä.

Pyhäjärven pitäjä oli pyöreäkö. Suurin pituus oli noin neljäkymmentä ja suurin leveys noin kolmekymmentä kilometriä. Pitäjä oli saanut nimensä sen keskellä sijaitsesta hevosenkengän muotoisesta 13 km pitkistä ja melkein yhtä leveästä Pyhäjärvestä.

Muita järviä ovat Yläjärvi, Kiimajärvi, Rahkajärvi ja Kahvenitsan järvi. Lukuista lammista oli kuuluisin Kuoppalampi. Reino O Kukko kuvaa Pyhäjärvi-kirjassa Kuoppalampea näin: "Merkillisin näistä lammista oli harvinainen kaunis, kristallinkirkas vedestä kuuluisa laskujoen Kuoppalampi, jota hyvin olisi voinut järkevinkin sanoa: sille kun kertyi ympärysmittaa 8 kilometriä. Sen kauniit rannat niemet ja saaret, korkeana kumpuileva erämaaympäristö jylhine mäntymetsineen, korkeat ikkiongat ja koskematon luonnonrauha olivat tehneet siitä suosittuun retkeilykohteeseen." Tämä pitää paikkansa vieläkin, tai piti ainakin kolme vuotta sitten kun siellä kävin.

Pyhäjärven pitäjä oli maapinta-alaltaan esim. Huittista ja Hollolaa suurempi. Vuoden 1939 väkiluku oli 8128 ja meitä oli keskimäärin 15,57 asukaasta neliökilometrillä. Pitäjässä oli 44 kylää, joista useita on viimeisten vuosien aikana tehty kylä- tai koulupiirikirjat. Näissä kirjoissa on yleensä päähuomion kiinnitetty kylien ja niiden asukkaiden kuvauksiin 1900-luvun alkupuolella. Uusia teoksia on edelleen tekeillä, mm. Pyhäkylän kirja, joka ilmestyy tämän vuoden aikana kahtena eri nidoksena.

Pyhäjärven alueen vanhimmasta asutuksesta on saatu viime vuosien arkeologisissa kaivauksissa uutta tietoa. Karjalan kannaksen muinais- ja koteudun tutkimuksen käynnisti 1800-luvun lopulla Räisälän papin poika Teodor Petter Schwindt. Schwindtin ja hänen seuraajensa tutkimukset kohdistuivat viime vuosisadan alussa pieneltä osin Pyhäjärvelle. 1930-luku, oli varsin vilkasta arkeologisen tutkimuksen aikaa myös pitäjässämme. Nykyisten kannakselaisten kanssa yhteistoiminnassa 1980-luvun lopulla aloitettui tutkimukset ovat kohdistuneet antoisina myös Pyhäjärvelle. Aiemmin tiedettiin pel-

töissä esiin tulleiden esineiden pohjalta, että useissa kylissä, mm. Konnitsassa ja Sakkolanrannalla, oli ollut asutusta jo muinaisina aikoina. Viime ja edellisessä kesänä tehdyn arkeologisten kaivauksien paljastaneet uutta tietoa asutuksen alusta Pyhäjärvellä. On ilmeistä, että ihmisen on ilmaantunut Pyhäjärven kauniisiin maisemiin heti jääkauden jälkeen. Viime kesän kaivausten perusteella oletetaan, että Kiimajärven Kunnaniemessä ja Porsaanmaalla sekä Yläjärvellä Vanhasen niemessä ja järven eteläpäässä on ollut asutusta jo 8000 vuotta ennen ajanlaskumme alkua, siis heti jääkauden jälkeen. Odottamme mielenkiinnolla viime kesän kairaus- ja muiden näytteiden tarkempien tutkimusten tuloksia. Ne antavat tietoa kunkin aikakauden elintavoista alueella. Kairausnäytteistään pystytään selvittämään mm. eri kasvien esiintymisen alueella ja näin ollen myös maanviljelyksen alku entisillä kotiseuduillamme.

Noiden muinaisten asukkaiden jälkeiset tai heidän jälkeensä seutua asuttaneet ovat joutuneet havainnoimaan valtavia luonnon mulistuksia. Onhan Jääkauden jälkeisen maan nousuman johdosta Laatokan vesien tulo Suomenlahteen muuttanut aiemmassa Viipurinlahteen virtaamisesta Nevan kautta tapahtuvaksi. Saimaan vesien murtautuminen Salpausselän harjun poikki ja laskeminen Laatokkaan Vuoksen kautta on nuorempaa murrosta. Oma lukunsa on Taipaleenjoen synty. Kun Suvantojärveä vuonna 1818 haluttiin laskea tulvavesistä kärsivien rantapeltöjen kuittamiseksi, vesi tekikin tepposet ja aukaisi Suvantojärven vesille suoran pääsyntien Laatokkaan. Järven pinta laski 8 metriä. Kiviniemen kosken perkaus v. 1857 avasi siten pääosalle Vuoksen vesitien suoran reitin Suvannon ja Taipaleenjoen kautta Laatokkaan.

Todettakoon, että Yläjärven miehille oli käydyt samoin kuin Taipaleen miehille 100 vuotta aikaisemmin. Yläjärvestä oli kaivettu 1920-luvulla pieni laskuoja suoraan Laatokkaan, jonka pinta oli 21 metriä alempana. Nopeasti kasvava uoma saatiin kuitenkin tukittua kun poliisi Huuhkan kehotuksesta uomaan asettettiin kaadettuja puita latvat ylävirtaan päin. Näin uoma tukkeutui veden tuomilla aineksilla ja Yläjärvi säilyi entisellään. Se laskee edelleen Myllyjoen kautta Pyhäjärveen, josta vedet jatkaivat Pikojoen kautta Kiimajärven ja edelleen Konnitsan jokea pitkin Vuokseen ja Taipaleenjoen kautta Laatokkaan. Suora yhteyks Yläjärvestä Laatokkaan oli reilut kaksi kilometriä kun kiertotietä tulee yli 80 kilometriä.

Keitä me pyhäjärveläiset sitten olemme? Reino O Kukko on Pyhäjärvi - kirjassa arvioinut asiaa näin: "Jos silmäilemme Pyhäjärven asu-

jaimistoa 1600-luvulla, niin voimme heidät alkuperänsä mukaan jakaa kolmeen ryhmään. Vanhiman ryhmän muodostavat ne alkuperäiset pyhäjärveläiset, jotka olivat asuneet Pyhäjärvellä ammoisista ajoista, jotka olivat jo kauan olleet kreikanuskoisia, mutta joista ehkä suurin osa kääntyi uusien vallanpitäjien (= ruotsalaisten) toimesta luterilaiseen uskoon - Toisen, ylivoimaisesti suurimman ryhmän muodostivat "äyrämöiset", ne luterilaiset karjalaiset, jotka 1500-luvun lopulla ja 1600-luvulla muuttivat Pyhäjärvelle Jääksen ja Äyräpään kihlakunnista. Yksiä ja samoja karjalaisia nämä molemmat, joskohta olivatkin Pähkinäsaaren rauhanneuvoston 1323 joutuneet eri puolille rajaa ja sitä tietä eri uskontojen piiriin. - Kolmannen ryhmän muodostivat sitten kauempaa Suomesta tulleet luterilaiset siirtolaiset, jotka eivät olleet karjalaisia. Kenties heidän joukossaan oli myös entisiä de la Gardien sotilaita. -

Asiakirjatietoja pyhäjärven asutuksesta ja asujista löytyy, Konevitsan luostarin perustamista v. 1393 lukuun ottamatta, vasta vuodelta 1500. Vatjan viidenneksen verokirjan mukaan Pyhäjärvellä oli tuolloin 137 taloa ja 205 veroa maksavaa miestä. Asukasluvuksi arvioidaan noin 1250 henkeä. Koko 1400- ja 1500-luku olivat alueen asukkailla levoton aikaa. Vähän väliä käytiin ankaria taisteluja Karjalan omistuksesta idän (Novgorod/Venäjä 1478 alkaen) ja lännen (=Ruotsi) välillä.

Pyhäjärven asutuksen kannalta ratkaisevaksi muodostui Pontus de la Gardien vuonna 1580 joukkoon teuttama Käkisalmen valloitus. Seuranneina vuosikymmeninä alueella olleesta "kreikanuskoisista" väestöstä melkoinen osa muutti etelään ja tilalle tuli luterilaisia tai luterilaisiksi kääntynyt väkeä sekä ehkä joitakin de la Gardien sotilaita.

Tuolloin oletetaan mm. omien esi-isien, Pärssisten muuttaneen Kyrölästä Pyhäjärven Kahvenitsaan. Stolbovan rauha v. 1617 soi hieman pitemmän rauhallisen kehityksen ajan Karjalan kansalle. Olojen rauhoittuessa myös kirkon toiminta väheni ja seurakunnat, niin ortodoksiset kuin luterilaisetkin, pääsivät toimimaan.

Nykytiedon mukaan Pyhäjärvi on kuulunut ainakin vuoteen 1589 asti Sakkolan kreikkalais-venäläisen seurakunnan alueeseen. Luterilaistuminen alkoi Pontus de la Gardien sotaretken jälkeen, siis 1580-luvulla. Vuonna 1593 tiedetään Sakkolassa ja Pyhäjärvellä olleen 66 luterilaista perhettä. Neljänneksivuosisata myöhemmin, jolloin Pyhäjärvi kuului Käkisalman seurakuntaan, oli luterilaisia ruokakuntia noin 200. Vuosi 1632 on Pyhäjärven seurakunnan perustamisvuosi. Tällöin Pyhäjärvestä tuli oma kirkkoherrakuntansa mutta kirkkoherra oli Kä-

kisalmen kanssa yhteinen aina vuoteen 1735. Kirkonkirjojen pito aloitettiin Pyhäjärvellä kuitenkin jo Isonvihan päättymisvuotena 1721.

Sakkolan kanssa oli 1600-luvun alussa rakennettu yhteinen kirkko Kiviniemeen. Oma kirkko on rakennettu heti seurakunnan perustamisen jälkeen, koska vanhassa kirkonkellossa on vuosiluku 1634 eli kaksi vuotta myöhempi kuin seurakunnan perustamisvuosi. Tämä pieni kello on nähtävänä Tyrvään seudun museossa Vammalassa. Pyhäjärven suuri kirkonkello toimii tehtävänsään Pelton seurakunnan kirkolla Kemijokivarressa.

Pyhäjärveläiset juhlistivat 22.08.1932 seurakuntansa 300-vuoden taivalta näytävästi. Meillä on olemassa hyvä valokuva kirkkoaholle pyyhetyistä juhlaportista liehuvin Suomen lippuineen. Taustalla näkyy kirkko ja keltotapuli sekä tietyksi julhankansa. Valokuvasuurenoksia on edelleen Vpl Pyhäjärvi-säätiöllä.

Pyhäjärven toinen kirkko, Talvisodan päättymisen jällekeen poltettu Lorenz Stofferin suunnittelema pyhättö oli rakennettu 1764. Se korjattiin perusteellisesti J. Stänbäckin suunnitelman mukaan vuonna 1902. Silloin rakennettiin ennen kahdeksankulmaisen kellotapul pohjaltaan nelion muotoiseksi ja merkittävästi aikaisempaa korkeammaksi. Aleksandra Sältnin maalaama alttaritaulun "Tulkaa minun luokseni" kirkko sai vuonna 1889 rovasti Zittingin perillisten lahjoittamana. Alttaritaulu on konservoituna sijoitettu Huittisten kirkkoon.

Pyhäjärven kirkonkirjojen pitäminen aloittaminen vuonna 1721 antaa meille jälkipolville mahdollisuuden tutustua esi-isiemme elämään sen tärkeissä vaiheissa. Lapsen syntymä, ripille pääsy, avioliiton solminen ja hautauset ovat edelleenkin perhejuhlien pääaiheita. Kirkonkirjoihin ne on tallennettu tuosta ison vihan päättymisajankohdasta lähtien. Rippikirjoista ilmenevät myös perhe- ja tilakokonaisuudet kyllittäin numeroituna. Pyhäjärven seurakunnan syntymien, vihitysten ja kuolleiden luettelot sekä rippikirjat ovat osin puutteellisia, erityisesti 1800-luvun ensimmäisinä vuosikymmeninä. Niiden tausta riippuu siitä millainen "kynämies" asian-

omainen kirkkoherra on ollut tai kuinka hyviä apulaisia hänellä on ollut. Vaikutena tuon ajan pappeilla on ollut kielitaito. Kun papin äidinkieli on saattanut olla saksa, kirkonkirjat on pidetty ruotsiksi ja rahvaan kanssa on pitänyt asioida suomeksi ei ole ihme, että kaikkea ei ole hallittu edes tyydyttävästi. On kuitenkin todettava, että saamani vaikutelman mukaan Pyhäjärven kirkonkirjat on pidetty sittenkin kohtuullisen hyvin verrattuna esimerkiksi Räisälään.

Kirkonkirjat kertovat pyhäjärveläisten elämästä myös yleisellä tasolla. Väestön väheneminen tai lisääntyminen kertovat olojen muutoksista. Impi Wiikan Pyhäjärven historian mukaan - vuoteen 1780 ja 1800 välillä havaitaan Pyhäjärvellä ensimmäinen tuntuva asukasluvun kohoaminen. Sen aiheutti Taubilan lahjoitustilan muodostaminen, jolloin väkeä tuli muualta seudulle. Samoin Hän toteaa: "Tautienkin takia tapahtui huomattavaa väkiluvun alenemista. Jokin tautiepideemia on tähtynyt olla paikkakunnalla esim. v. 1763, jolloin kuolleiden lukumäärä nousi enemmän kuin kaksinkertaiseksi ja oli 243, mikä teki kymmenennen osan koko väkiluvusta."

Hän lienee tarkastellut vain väkilukutilastoja. Muuten ei olisi jäänyt huomaamatta äsken mainitusta vain 20 vuotta myöhempi, suuri "rokko-vuosi" 1783. Kuolleiden luettelot kertoo, että Pyhäjärvellä on tuona vuotena kuollut 436 henkeä, joista lapsia 364. Kuolinsyynä on lähes jokaisella rokko tai yskä. Onkohan se rokko tullut Pyhäjärvellä Taubilaan muuttaneiden mukana?

Pyhäjärveläisiä sukuja tutkivalle vuosi 1818 on osaltaan käännteitekevä. Siitä alkaen kirkonkirjojen, maakirjojen ja tuomiokirjojen lisäksi henkilöt tuovat hyvän lisän väestötietoihin. Todettakoon, että henkilikirjoja pidettiin viimeistä kertaa vuonna 1988. Monet meistä muistavat nuotaloikohtaiset henkilöjousilmoitusten teot aina vuoden vaihtuessa.

Vuoden 1818 henkilikirja tarjoaa kirkonkirjoja helpomassa muodossa mielenkiintoista tietoa Pyhäjärven asutuksesta. Tuolloin oli tärkeää, että talossa oli runsaasti työvoimaa. Niinpä pyhäjärvelä löytyykin runsaasti suurtalouksia. Yli 16 hengen talouksia oli peräti 54 ja yli 25 hengen talouksiakin löytyi 8. Suurimpana mainittakoon Hassinmäen Juho Kaasalaisen 53 hengen talous. Tasa-arvokin oli kiintoiltaan puitteissa, sillä taloudessa oli 28 miestä ja 25 naista. Sukunimi oli kaikilla sama ja etunimeltäänkin samoja löytyi: 7 Annaa, 6 Juhoa, 5 Liisaa, 5 Mikkoa ja 4 Mattia. Eri henkilöiden erottelettiin arvatenkin tyyliin: Juho Matti Anna eli Anna oli juho Matti Juhoonpojan vaimo tai tytär!

Pyhäjärveläisten elämään vaikutti koko 1800-luvun

ajan meidän kaikkien tuntema lahjoitusmaakausi. Pyhäjärveläisten sitkeä oikeustietelu esti karjalaisen talonpojan alistamisen maaorjaksi. Sehän oli Venäjällä valtaapitävien tarkoitus. Autonomin Suomen valtiopäivien 1863-67 aikana tekemällä päätöksillä valtio osti lahjoitusmaat ja myi ne sitten entisille omistajilleen. Paradoksaalisia tässä oli se, että lahjoitusmaatalonpojat, lampuodit, joutuivat ostamaan omat tilansa pitkäaikaisten lainojen turvin. Viimeiset kontrahdit vuonna 1905 merksivät sitä, että 39 vuoden laina ulottuisi vuoteen 1943! Näin ei kuitenkaan todellisuudessa käynyt. Kun maat oli saatu omaan omistukseen elpyi yksityinen talous hämmästyttävällä vauhdilla. Tilat lunastettiin yleisesti varsin lyhyessä ajassa. Pyhäjärvellä vallitsi koko 1900-luvun alkupuolen ns. tekemisen meininki ja alue vaurastui ripeää tahtia.

Kun nyt käy entisillä kotitahuvilla ei voi muuta kuin ihmetellä miten alueen asukkaiden ja hallinnon muutos on vaikuttanut elämiseen ennen niin hyvinvoivalta, hedelmällisellä ja luonnonkauniilla alueella. Väkisinkin herää kysymyksiä: Miksi? Minkä tähden? Miten suurvaltana itseään pitävä valtio voi toimia tuolla tavoin? Miksi haalitaan itselleen alueita kun ei pystytä niistä huolehtimaan? Miksei alueen asujaimisto tee mitään? Onko kaikki vallitsevan tai vallinneen poliittisen järjestelmän vikaa? Kysymyksiä on loputtomasti. Vastaukset lienevät aika vaikeita ja monitahoisiaakin. Yksi keskeisimmistä syistä lienee kuitenkin se, että naapurissamme on vuosisatojen ajan vallinnut ihmisen vapauden kahlittamisen ideologia. Meidän epäoivellisesti voimakkaita lahjoitusmaakaudesta vapauduttuaan mitä tapahtuu kun ihmisille annetaan mahdollisuus aidosti parantaa omia elämänsäolosuhteitaan.

Olkaamme onnellisia ja iloisia siitä, että meidän esivanhempiemme eivät 1800-luvulla alistuneet maaorjuuteen. Kiitollisuudella toteamme myös sen, että omat vanhempiemme, sotiemme veteraanit, estivät maamme miehityksen talvi- ja jatkosodassa turvaten maamme vapauden ja itsenäisyyden.

Historian opetus on meille se, että kaikkeen mitä isä naapuri esittää ei tarvitse suostua. Toivokaamme, että tämä oppi on mennyt perille myös nykyisille ja tuleville johtajillemme sekä koko kansalle. Vain siten on kansallamme edessä itsenäinen, valoisia tulevaisuus.

Arvoisat juhlin Vpl Pyhäjärvi-seuran jäsenet ja johto. Esitän Vpl Pyhäjärvi - säätiön, Vpl Pyhäjärvi-lehden ja oman onnittelun 50-vuotiaalle seuralle ja toivotan onnea ja sitkeyttä pyhäjärveläisyyden ja karjalaisuuden vaalimisessa täällä pääkaupunkiseudulla.

ANTERO PÄRSSINEN

Talvisotaa Kallenkartanossa

Muuan hyvin ilmeinen ja monen karjalaisen osalta kohtalokas osoitus Suomen rauhantahtoisuudesta syksyllä 1939 oli se seikka, ettei rajapitäjänsäkään väestöä ollut evakuoitu, vaikka sota oli näköpiirissä, ellei Neuvostoliiton aluevaatimuksiin suostuttaisi. Suomen hallitus ei ollut tehtävänsä tasalla. Karjalan kansa joutui katkerasti oppimaan, ettei Kreml ollut mikään raastuvanoikeus venäläisten hädässä kaikilla rajoilla 30.11.1939.

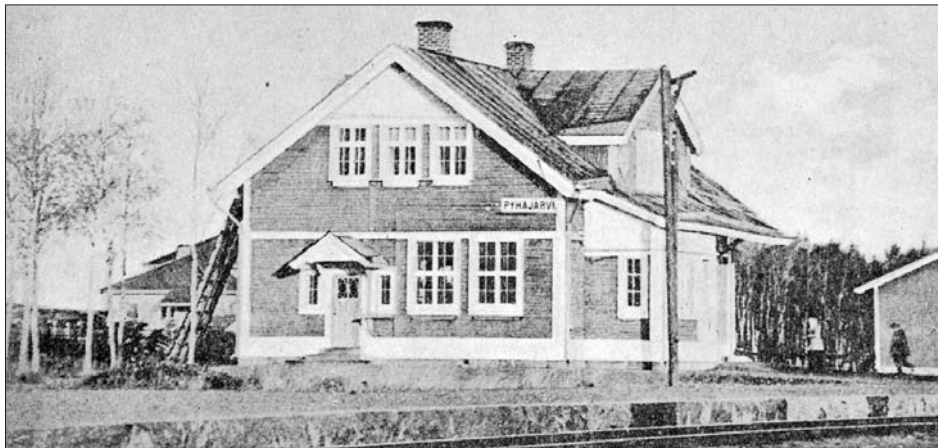
Olin ollut ennen sodan syttymistä jo kertaalleen vapaaehtoisesti evakkona äitini ja Selim-veljeni kanssa Lempäälässä sukulaishuvilassa, mikä sinänsä oli kiintoisa kokemus. Kun neuvottelut jatkuivat eikä sotaa näyttänyt tavallisen kuolevaisen mielestä tulevankaan, niin koottiin kimpsumat palattiin kotikylään.

Porissassa oli elämä vilkasta, kun joka talossa majaili reserviläisiä. Pikku-pojalla oli paljon kiintoisaa seurattavaa. Koivukankaalle oli sijoitettu kahdeksan miestä, enimmäkseen Jyväskylältä tai lähiympäristöstä. Luullakseni muutkin Kallenkartanon sotilaat olivat keskuomalaisia. Monilla oli asunaan kuuluisa malli Cajander eli siviilihyntteet. Suomen valtio oli toki investoinut puolustuslaitokseen niin ylenpalttisesti, että kaikilla oli kokardi ja kiväärin taita olla jokaisella. Maan poliittisen johdon taipumaton asenne venäläisten vaatimuksiin oli räikeässä ristiriidassa sen seikan kanssa, että armeijan varustelu oli alapuolella arvostelun.

Pakolaiset kylässä

Sodan kova todellisuus saapui Kallenkartanoon siinä tahdissa, missä vihollisen tieltä päästikkää paenneet Metsäpirtin ja Sakkolan asukkaat ja heidän karjansa ehtivät kohti koti-Suomea. Osa karjastakin jäi viholliselle; niinpä porissalaisille tutun myöhemmin vuorineuvos Kauko Rastan kotona Raudussa lehmille jäi valokina navettaan, kun oli suin päin lähdettävä. Kotonani yöpyi metsäpirttiläinen perhe, joka oli ehtinyt ottaa mukaansa vain pari huopaa ja jotakin evästä reppuunsa. Yhden huopansa he vielä unohtivat meille, eikä vahinkoa huomattu kyllin ajoissa, että olisivat saaneet oman. Venäläiset senkin lopuksi perivät.

Karjaa oli tuotu junalla Pyhäjärven asemalle, josta sitä ajettiin kylään. Kaikki eläimet eivät mahtuneet karjasiirtoihin. Lehmä oli pitkin luumisia peltöjä, missä naisväki yritti lypsää niitä parhaansa mukaan. Kun porissalaisten oli 3.12. lähdettävä evakkoon, Kekille jäi asustamaan kaksi metsäpirttiläistä naista, työvelvollisia tai lottia, jotka lypsivät kylän lehmiä. Ulkomajoitukseen jääneet

Pyhäjärven asema.

eläinparat kärsivät kylmyydestä. Monien utareet paleltuivat ennen kuin ne saatiin kuljetetuksi Taubilaan teuraksi.

Elämä sotilaiden parissa

Muitten Kallenkartanon talojen tyhjentäessä evakointimääräyksen mukaan Lehtisen porukka pysyi kotonaan. Arveltiin kai ensimmäisen vapaaehtoisen evakomatkan riittävän. Nyt pidettiin taloa, jossa majaili oman väen ohella kenttäkeittiöryhmä. Se oli osa Taubilaan ja Kallenkartanon sijoitettua talouskomppaniaa, jonka päällikkö asui Antti Kaasalaisella, varasto oli Taubilan puimalassa ja myös teurastamo kartanossa. Kotini majoitetuista kävi Lindstedt-niminen mies noissa teurastushommissa. Hän hupaili jonkin kerran kanssani lumisotilla.

Koivukankaalla oli epätavallista touhua. Kokkien ruokavarasto oli aittassa, soppakanuuna saunan keittokodassa ja miehet asustivat pirtissä. Keittiö höyrysti päivät pitkät ja ruoka lähetettiin isoissa astioissa komppanian miehille myös Taubilaan. Kokonsa mukaan kantoivat kenttäkeittiön kaitsijat nimityksiä Iso-Kokki ja Pikku-Kokki. Toinen oli kovin herkkähermoinen. Hän pelkäsi eritoten venäläisten lentokoneita valmistuen omia aikojaan pihaan aloitettua kaivon teelmään oman sirpalesuojan. Silloiselle mentaliteetille kuvaavasti häntä vähän naureskeltiin, vaikka järkevähän suojan teko itse asiassa oli. Parempaa naurun aihetta tarjosivat Moskovan Tiltun radiolähetykset, joita seurattiin päivittäisinä hupiohjelmina.

Armeijan ruoanlaittotouhu oli sen laatuista, että varsinkin äitini kauhisteli ruoka-aineiden tuhlausta. Yliäämääriä annettiin jopa navetan asukille. Ei ainakaan sodan alkuvaiheissa ollut ruokatarvikkeiden puutetta, ja kahviakin sai. Kun taloon

Tavaroita lastataan junaan Pyhäjärven asemalla 1940.

majoitetut tietysti mielellään osallistuivat kahvitteeluun, niin pannusta tarjottiin tavalliseen tapaan kaikille, jotka sattuivat olemaan paikalla. Sotilaat olivat reiluja miehiä ja halusivat osallistua kuluihin, ja niin Koivukankaan improvisoitu kahvila toimi omakustannusperiaatteella siksi kunnes emännälle tuli lähtö eteen.

Kahvikupposen toivossa meillä alkoi poiketa muittenkin lähitalojen sotilaita. Joku oli saanut sellaisen käsityksen, että meillä todella pidettiin kahvipaikkaa; asianomainen astahti ovesta sisään ja kuulutti: "Yksi kahvi leivän kanssa". Tilasta toisteltiin sittemmin sisäpiirissä useammasti. Toisen kerran pistäytyi tupaan pari kookasta itsetuntoisen oloista miestä, jotka sanoivat katselevansa majoitusmahdollisuuksia. Vilkaisivat ympärilleen, totesivat tiheän miehityksen ja lausahivat: "Ei näytä olevan rahanmiesten kortteeri". Ehkäpä joku ohjasi heidät Taubilan pääarakennukseen Fazerien yösijoille.

Sota oli kylästä parin penikulman päässä. Tykistön kummu kuului päivästä toiseen

venäläisten saavutettua Taipaleen linjan. Ainakin kolmen ensimmäisen sotapäivän iltana ja yönä kaakkoinen taivaanranta punoitti rajakyljen laulussa. "Punainen on kaakon kulma, verta, tulta ennustaa" oli todellisuutta eikä vain laulua.

Rautatien ja aseman läheisyydestä huolimatta kylä sai olla rauhassa vihollisen lentotoiminnalta. Kuvaavaa joukkojen harjaantumattomuudelle oli, että ei tunnistettu omaa konetta, joka yhtenä iltapäivänä aivan matalla kansallisuustunnukset selvästi erotettavissa teki pari kolme laiskaa kierrosta kylän yllä. Useampi mies tempaisi kiväärinsä ja nyt ampuu paahattamaan ilmatorjuntatulta. Lieneekö kukaan lopuksikaan hoksannut, että ilmavaaraa melkoisesti liioiteltiin.

Evakoon lähtö

Joulukuun 3. päivän evakointimääräyksen jälkeen meni parisen viikkoa, kun nimismies sattui näkemään isäni asemalla kauppa-asioissa ja alkoi ihmetellä, mitä sen ikäisellä siviilillä oli

paikalla tekemistä. Eipä muuta kuin evakkoon ja heti. Nimismies ei kirjoittanut matkpassitusta, jota isäni pyysi, vaan liput oli ostettava itse. Virkavalta katsoi aiheelliseksi simputtaa valtion komennukselle lähtevää kansalaista ja peittää omaa virhettään, kun lähtömääräyksen noudattamista ei ollut riittävästi valvottu.

Leo-veljen kyydissä mentiin asemalle. Oli ilta kun saavuttiin Kokkosillan jälkeiseen alamäkeen. Taivaanrannalla näkyi jatkuvaa outoa välähtelyä, jonka aikuiset selittivät tykkien suuleskoiksi. Tuntui ikävältä ja pelottavalta tulla tietämään, että venäläiset siellä moukaroivat Taipaleen asemia, kun kaksi omaa veljeäkin oli niistä puolustamassa.

Kun asemalle saavuttiin, siellä oli sangen pitkä saarajuna, johon parhaillaan autokuljetuksesta lastattiin lisää haavoittuneita, ketä tultuaan, ketä paareilla kantaa. Kymmenvuotiaan silmien eteen aukeni rautaisannos sodan ankaraa todellisuutta. Erityisesti painui mieleen kylmyys ja se, että paljon haavoittuneita matkasi kuljetukseen laivoi-

la ja kamiinalla varustetuissa tavaravaunuissa, tuohon aikaan yleisesti härkävau-nuiksi kutsutuissa. Varmasti olosuhteet niissä olivat kaikin puolin karut. Paljon on puhuttu talvisodan hengestä. Sen hengen ääni kuului äitini sanoissa, joilla hyvästeli veljeni: "Ole isänmaan mies".

Matkakommelluksia

Sellaisissa merkeissä alkoi Koivukankaan väen lopullinen evakkoreissu talvisodan aikana. Matka ei mennyt mutkitta. Jo asemalla sotapoliisi yritti estää Selimin lähdön väittäen tätä työvelvolliseksi. Kun paikalla oli väkeä, joka alkoi laususkella poliisista arveluttavia mielenpitoja, päästiin vaunuun. Siinä oli vain yksi naishenkilö neljän Lehtisen lisäksi, kun yöllä tultiin Viipurin radalle. Nyt tuli sotapoliiseja tarkastamaan papereita. Nimismies ei ollut vaivautunut kirjoittamaan meille minikäänlaista passitusta eikä naishenkilöllä ollut matkansa oikein mitään selitystä. Pois kuulusteluun vaunusta joka sorkka! Silloin tämän kirjoittajan sikeäuni-suus kuulemani mukaan nousi lähdele ylivoimaiseksi esteeksi. Kun ei millään konstilla poikaa saatu he-reille, sotapoliisi kai päättelivät, että tuollainen olo olisi liian hankala kaikkinaisen vakoilutoimen kuliseksi, ja antoivat perheen jatkaa. Naisen he veivät.

Viipurissa uni sentään hellitti, kun siellä oli vaihto. Sotapäivä oli sekin, kun asemahuoneen nurkkaan oli improvisoitu vuode naiselle, jolle oli koittanut synnyttämisen hetki. Kun junan lähtö länteen oli edessä, niin laiturilla tapaamamme poliisi tiedustelikin, olimmeko Pyhäjärveltä tulossa. Hän kyseli pyhäkyläläisistä omaisistaan, joista kaipailli tietoa. Hän opasti meidät junaan, ja ylen hieno korkeimman luokan salonkivaunu oli tyhjä, hän vei meidät sisälle asti ja sanoi, että pysykää tässä.

Junailija saapui aikanaan ja sävyisästi huomautti, etteivät meidän lippumme oikeastaan edellyttäneet tällaista kyytiä. Isäukko totesi, että tähän se poliisi meidät sijoitti, kun ollaan paperitomia henkipattoja. Junailija jätti homman silleen. Ehkäpä arveli, että saakoot suru-hinsa edes pehmustetut istuimet. Niin me syrjäisen Koivukankaan tavalliset kuolevaiset ajoimme kuin suuret herrat ja hidalgot ikään aina Lahteen asti. Sieltä jatkoimme Heinolan radan varteen, mistä sodan ajan seurasimme venäläisten pommituslaivojen uutteria vierailuja levittä-mässä rauhan ja ystävyyden sanomaa ymmärtämättömille suomalaisille.

ERKKI LEHTINEN

Sukututkimus kiinnostaa

Yhä useammat ovat kiinnostuneet viime aikoina oman sukunsa vaiheista. Kun selaillee vanhoja Vpl. Pyhäjärvi-lehden numeroita voi todeta, että toki aikaisemminkin on tehty laajoja sukututkimuksia. Lehdessämme on jopa julkaista sukukarttoja, joista voi havaita sukujen alkujuurien ulottuvan monien vuosisatojen taa. Varhaisimpina aikoina sukututkijoiden työ oli todellista tutkijan työtä. Vanhoista kirkonkirjoista ja muista tietolähteistä joutui merkitsemään muistiin suvun tietoja ja kokoamaan niistä sukutauluja.

Nykyisten tutkijoiden apuna on kehittynyt tietokanta. Netistä löytyy paljon tietoa aina kirkonkirjoja myöden ja erilaiset sukuohjelmat auttavat taitavan käyttäjänsä käsissä kokoamaan arvokasta tietoa jälkipolville. Nykyaikaisista apuvälineistä huolimatta sukututkijan työ on tarkkuutta ja aikaa vaativaa. Päivässä ei paljon asia etene. Valitettavasti emme

Vpl Pyhäjärven seurakunnan vuoden 1937 rippikoulua käyneet tytöt ja pastori Heikki Lempinen.

lehtemme palstoilla voi kovinkaan laajasti esitellä valmistuneita sukututkimuksia. Lehtemme palstatila ei yksinkertaisesti riitä laajojen sukutaulukkojen esittelyyn.

Toisaalta voimassa oleva henkilörekisterilaki kieltää henkilöiden nimiä ja syntymäaikoja luetteloa julkaisemasta. Toki voimme tiedottaa ja kertoa lehdessämme

valmistuneista sukututkimuksista ja kyseisen sukututkijan yhteystiedot.

Lehtemme lukija Lea Pihon on tutkinut ja päivittänyt Matts (Matti) Musakan su-

kua. Laaja 21 tekstiliuskaa kertoo sanoin ja eräin osin myöskin valokuvien esi-isistä, lähtien viiden sukupolven tarinan tarkkoine syntymä- ja kuolinaikoina huumioiden myöskin aviopuolisoitten tiedot 2. sukupolvesta Musakka Abraham Matin pojasta 31.12.1974- 26.9.1814 ja hänen vaimostaan Maria Karilaisesta s. 2.9.1974 Pyhäjärven Alakylässä ja k. 7.1.1887 Riiskassa ja vihitty 13.12.1786 hyvinkin laajaan 5. sukupolven tietoihin eli Wille Wilhelminpojan s. 12.4.1870 Vpl. Pyhäjärven Rotjanlahdessa ja kuollut 26.10. 1940 Soinissa, ensimmäinen puoliso Warpu Simontytär Pohjolainen ja toinen puoliso Anni Juhontytär Huppunen Pattoista synt. 16.17.1877 kuollut Riihimäelle 13.9.1952

Tästä varsin laajasta tutkimuksesta saa hyvän käsityksen siitä, kuinka ennen sotia sukuhaarat olivat hyvinkin uskollisia syntymäkotikunnalleen Pyhäjärvelle, sillä vain harvat olivat uskaltau-

tuneet oman pitäjän ulkopuolelle. Sitäkin useammin oli eri kylien välillä tapahtunut muuttoliikettä lähinnä avioliittojen kautta.

Sotien jälkeen tämänkin suku oli hajaantunut eri puolille Suomea. Kuitenkaan kaikki Vpl. Pyhäjärven Musakat eivät ole ilmeisesti kukaan sukua keskenään, sillä useita tuntemiani Masokoitaita ei tästä sukututkimuksesta löytynyt.

Sukulaisten tulisi aina arvostaa oman sukunsa tutkijoita, sillä työ vaatii tarkkuutta ja tietojen päivittämisen jatkuvaa yhteydenpitoa suvun jäseniin. Lisäksi monistuskulut ja arkistotutkimukset vaativat paitsi aikaa myöskin rahallisia kustannuksia.

Lea Pihon yhteystiedot ovat Liutuntie 18 12520 Kormu puh. 040-758 1130 ja sähköposti lea.pihon0@sau-nalahti.fi

Intoa myöskin muille sukututkijoille.

REINO ÄIKIÄ

Inkeri Junkkarista vuoden koululaisliikkuja

Helsingin suomalaisessa realliyseossa eli Ressussa opiskeleva Inkeri Junkkari on valittu vuoden koululaisliikku-jaksi. Valinnan teki Suomen liikunnan ja terveystiedon opettajat LIITO ry.

Rajamäellä asuva 18-vuotias Inkeri on tämän kevään abiturientteja.

– Matematiikassa ja historiassa olisi mukava pärjätä hyvin, sanoo Inkeri, mutta vaikeenee muutoin tavoitteistaan ylioppilaskirjoituksissa.

Inkerillä on vahvat karjalais- ja pyhäjärveläisjuuret, sillä hän on Yrjö ja Tiina Junkkarin tytär. Tiina-äidin sukujuuret ovat Viipurissa, Yrjön äiti puolestaan oli Vpl. Pyhäjärvellä syntynyt Hilikka Junkkari, os. Pärssinen (1921-2000). Hilikka puolestaan oli Adam (1892-1960) ja Maria Pärssisen (1900-1987) esikoistyttä. Adam eli Aatu tunnettiin myös Pyörä-Aatina.

– Tosi mukavaa, että minulla on karjalaiset juuret. Haluaisin tulevaisuudessa käydäkin suvun kantapain-koilla Pyhäjärvellä, pirteä Inkeri mieltii.

Myös luonteessaan Inkeri näkee selvästi karjalaisia piirteitä.

– Ei minua hiljaiseksi kyllä voi sanoa, enkä tahdo oikein paikkailaniakaan pysyä.

Liikunta on ollut lähellä Inkerin sydäntä aina. Liikunnallinen tyttö oppi kävelemään jo kahdeksankuukautisena.

Harrastuksiin on vuosien mittaan mahtunut tennistä, hiihtoa, uintia, pesäpalloa, sählyä, joutoa, koripalloa, vesijumpaa, laskettelua, purjehdusta, melontaa ja lumi-

Inkeri Junkkari valittiin vuoden koululaisliikku-jaksi. Palkinnon, komean kaiverretun laatan ja sadan euron stipendin jakoi Liito ry:n varapuheenjohtaja Arto Mäkipelto.

lautailua.

Nyt vakavin harrastus on jalkapallo; Inkeri pelaa Nurmijärven jalkapalloseuran NJS:n naisten joukkueessa. Lisäksi hän on opiskelun ohella töissä Rajamäen uimahallissa valvojana, uimaopettajana ja vesijumpapaohjaajana.

Ammattia Inkeri ei kuitenkaan liikunnasta ainakaan ensisijaisesti tavoittele. Nuori nainen on pistänyt hake-maan puolustusvoimiin, Uppiniemen Rannikotykis-töpatteristoon.

– Liikunnan ammattilaiseksi taidan olla vähän riskialtis. Tänä vuonna olen välttynyt pahemmilta vammoilta, mutta viime vuosina olen murtanut solisluuni pariin kertaan, nilkasta on revennyt nivelsiteet ja lumi-lautaillessa myös polvivu-lumio meni leikkattavaan kuntoon, Inkeri naureskelee.

Yo-lakin myötä Inkeri aikoo hakea Tampereen tekniliseen yliopistoon arkkitehtiliinjalalle.

TEKSTI: JUHA PÄRSSINEN

Näin ennen - entä nyt

Me nuoren polven evakkotien kuljijat olemme jatkuvasti etsineet vastauksia kysymyksiin siitä millainen on kotiseutemme Pyhäjärven asukkaiden ja alueen hallinnon historia. Oman pitäjänhistoriamme lisäksi olemme lukueneet Joensuun Yliopiston humanistisen tiedekunnan tutkijoiden kirjoittamia teoksia, joista laajimmat tuotti professori Heikki Kirkinen. Nuoret koulutetut tutkijat ovat laajojen arkistomateriaalien avulla voineet dokumenteilla osoittaa meille miten Ruotsi hallitsi Stolbovan rauhassa saatua Käiksalmen läänin ja kuinka Suuren pohjan sodan kestäessä jo 1700-luvun alussa perustetun Viipurin provinssia pidettiin Pietari I:n venäläisenä voittomaana. Siitä käytetään nimitystä Vanha Suomi, johon myös Pyhäjärven pitäjä kuului.

Pitkän tutkijan uran tehnyt Joensuun Yliopiston professori Kimmo Katajala julkaisi Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran tuella vuonna 2005 kirjan Suurvallan rajalla, Ihmisiä Ruotsin ajan Karjalassa. Silloinen vahva valtio Ruotsi pyrki järjestämään voitettun Käiksalmen läänin hallinnon, veronkannon ja puolustuksen pitävän mallina valtakunnan voimassaolevaa käytäntöä. Sopapöytäkirja Jakob De la Gardie sai voutien avustamana pitää läänin verovuokramaan 12 vuotta, minkä jälkeen kuningatar Kristiinan lahjoituspolitiikan seurauksena lähes koko Käiksalmen läänin annettiin kreivi- ja vapaaherkunnina räiksiksi. Sotien ja hallinnon painostuksen seurauksena lähes kaikki alueen ortodoksit joutuivat pakene-

Tyhjät kylät täyttyivät uusista asukkaista (veronmaksajista), joita tuli Äyräpään suunasta lännestä ja Savosta, alueen pohjoispuolelta. Käiksalmen läänin väestö vaihtui lähes kokonaan 1600-luvulla. Talonpojat olivat kruunun vuokratilajelijöitä, lampuoteja. Näiden voittomaiden talonpoikia ei otettu sotamiehiksi, sillä sotilasorganisaation rykmenttijakoa ei suoritettu. Luterilaisia seurakuntia ruvettiin perustamaan 1680-luvun lopulla. Tullia maksamalla saattoivat Ruotsin ja Venäjän valtioiden alamaiset käydä kauppaa rajan yli. Huonosti valvottu ja ennemminkin yhdisti kuin erotti aluetta. Suannon Taipale ja Salmin Miinala jäivät kauppapaikoiksi eivätkä kasvaneet uusiksi kaupungeiksi kuten Sortavala, josta ajan myötä kasvoi kaupunki. Kataltalan kirjan keskiössä on aina tavallinen ihminen, arjen toimija. Puheenpuheen saavat suunsoittajat, salakujettajat ja noituudesta syytetty. Neuvottiinpa sekin miten meneteltiin, kun avio-onni päättyi umpikujaan, avioeroon.

Dosentti Jyrki Paasikoski sai Suomen Historiallisen Seuran tuella vuonna 1997 julkii tutkielman Vanhan Suomen lahjoitusmaat 1710-1826. Se on tarkka, mutta samalla karmea kuvaus siitä, miten itäinen valloittaja tätä voittomaata hallitsi. Tsaari Pietari I:n uudestaan venäläisessä valtiossa kruunua erilaisissa virastoissa ja sotatallitoksessa palvelevat aateliset saivat suurimman osan palkastaan nauttimalla lahjoitettujen talonpoikaistilojen ja kokonaisten kylien verotuloja. Näin Viipurin-Käiksalmen kesä-

maantien itäpuolella sijainnut Pyhäjärvi jaettiin keisarikillillä ukaaseilla toistuvasti palkkioksi korkeille virkamiehille. Ylhäisaatelisto, jonka suurimmat tilukset olivat Venäjällä, kyllästyi vähitellen maan huonoon tuottoon ja asukkaiden jatkuviin rettelöihin, myi lahjoitusmaita pois. Pankkiiri von Freedericksz nousi vähitellen Viipurin kuvernementin huomattavimmaksi aateliseksi maanomistajaksi. Hän osti vuonna 1774 Taubilan lahjoitusmaan. Hallitseva Senaatti ei tulkinut talonpoikaissääntien omaisuudeksi, eli he olivat henkilökohtaisesti vapaita eikä heitä saanut isäntien mielen mukaan pantata. He eivät koskaan olleet maorjia. 1700-luvun jälkipuoliskolla Viipurin kuvernementin väestö kasvoi 1,7 kertaiseksi, mikä johtui ennen kaikkea mahdollisuudesta jakaa talonpoikaistiloja, kun taas Ruotsissa lainsäädäntö kielsi tilojen lohkominen. Talonpojat olivat ottaneet käyttöönsä suuren pohjan sodan jälkeen metsittymään jääneitä autiotilojen peltotja ja raivasivat kokonaan uusia. Taubilan kontrahdin toteuttaminen oli aiheuttanut paljon kiistoja donaattorin ja talonpoikien kesken. Laaman-niönikeus ja Hallitseva Senaatti hylkäsi siellä kuten Konnitsan lahjoitusmaalla talonpoikien valitukset. Täl-löin (1728) Konnitsassa oli kaikkiaan 1 140 15-60-vuotiaasta asukasta. Vielä 1785 antamassaan päätöksessä piiriöikeus katsoi, että donataari Gizitskinillä oli isäntävaltansa nojalla oikeus laajentaa hovireiällä konnitsalaisten talonpoikien maille.

TOIVO LUUKKANEN

Sotaveteraanin muistelmia

Vpl Pyhäjärven Porsaanmäeltä Laatokan rannikolta kotoisin oleva Tapani Laamanen (s. 1922) oli nuori miehenalku, kun Suomi joutui talvisotaan. Neuvostoliittoa vastaan. Vuodenvaihteessa 1939-1940 täytettyään 17 vuotta Tapani väärensä vanhempiensa allekirjoituksen armeijan vapaaehtoisilmoittautumiskaavakkeeseen ja lähti sotaan. Hän ehti kuitenkin olla vain kolme kuukautta koulutuskeskuksessa, kun sota jo loppui. Jatkosotaan Tapani ehtikin sitten koko ajaksi eli hieman vaa- jaaksi kolmeksi ja puoleksi vuodeksi. Sotamies palasi siviiliin 22-vuotiaana "sodasta tarpeeksi saaneena".

Ensimmäisen yönsä mennessään ilmoittautumaan sotakoulutukseen Tapani vietti kolkossa Finlaysonin tehdas- salissa Forssassa muutaman muun nuoren miehen kanssa. Vaikka tunnelma oli kolkko ja jouduttiin nukkumaan lattialla lautojen päällä, joukko sai vain lisää intoa lähteä isänmaata puolustamaan.

Jatkosodan alkaessa Tapanin joukkue matkusti Impilahdelle Laatokan pohjoispuolelle, josta siirtyi Sortavalaan. Tapani osallistui Sortavalan ulkosaariston valtauksen amfibiojoukoissa elokuussa 1941.

Sodassa Tapani huomasi pystyvän kantamaan vastuuta, mutta pysyi kuitenkin koko ajan sotilasarvoltaan sotamiehenä. Hän ei halunnut mennä alipuseerikouluun, sillä oli kyllästynyt so-

dankäyntiin.

Lomalle sotilaat pääsivät harvoin. Tapani muistaa olleensa ensimmäisellä lomallaan 11 kuukauden jälkeen, ja siitä lähtien kolmen kuukauden välein 6-7 vuorokautta kerrallaan. Erästä lomasta koitui hänelle enemmän haittaa kuin hyötyä. Hän nimittäin oli kotona käydessään sanonut leikkilään sisarelleen, että jos tämä haluaa saada veljensä lomalle, lähettää kirjeen majurille. Jokin aika sen jälkeen Tapanin suureksi yllätykseksi majuri soitti hänelle henkilöpuhelun ja tarjosi hämmästyneelle sotilaille 14 vuorokauden lomaa. Muut joukkueen jäsenet luulivat Tapanin äidin lähettäneen majurille paketin saadakseen poikansa kotiin. Niinpä häntä kiusattiin jatkuvasti "komentajan suosikkina". Tapani olikin tyytyväinen, kun sai myöhemmin siirron toiseen joukkueeseen.

Tapani sai kokea sodassa suurta varjelusta, sillä hän ei missään vaiheessa haavoittunut.

– Lähellä oli varmasti, hän toteaa. Myöskään Tapanin lähisukulaisia ei kaatunut taisteluissa. Yksi veljistä haavoittui ja toisella hajosivat sormet.

Merkittävän osan sota-ajasta Tapani toimi valvontajana ja viestintätehtävissä. Hänen tärkeänä työkalunaan oli puhelin, jonka välityksellä hän viestitti tietoja lotille kauas mantereen puolelle. Jokin aika sitten olles-

saan kuntoutuksessa Tapani jutteli erään omaa ikäluokkaansa olevan naisen kanssa, ja keskustelun aikana selvisi, että hän oli yksi niistä lotista, joiden kanssa Tapani oli usein puhunut puhelimessa. Molemmista oli todella mielenkiintoista tavata vuosikymmenien jälkeen henkilö, jonka kanssa oli useasti ollut puhelinyhteydessä jatkosodan aikana, mutta jota ei ollut koskaan nähnyt.

Sodassa huolto ei aina toiminut sillä tavalla, kuin olisi toivottu. Ensimmäisenä syksynä Tapanin joukkue oli niin kaukana Itä-Karjalassa, ettei huolto ehtinyt paikalle. Sotilailla oli nälkä ja he olivat likaisia. Paikalliset asukkaat onneksi lämmittivät heille savusaunan, ja joka päivä lähti yksi partio metsästämaan hirviä, niin että joukkue sai hirvenlihaa syödäkseen kuukauden ajan. Sen lisäksi he söivät kovaa näkkelipää, vanikkaa. Täitkin löysivät tiensä liikaisten miesten luo, ja iltaisin toisinaan vertailtiin, kuka löytää komeimman yksilön.

Ruoka oli muutenkin yksipuolista, eikä valkuaista saatu tarpeeksi. Tarvittavaa kalorimäärää täytettiin usein sokerilla, jota oli runsaasti saatavilla. Kerran Tapanin ryhmä sai vuohia, joista lypsettiin maidon proteiinitarpeen tyydyttämiseen. Taapahtuipa niinkin, että miehet löysivät jostakin kessua ja laittoivat kuivumaan, mutta pahaksi onneksi vuo-

het söivät ne. Sota-aikana suurta herkkua oli saada uusia perunoita, joita Tapanikin kaverinsa kanssa kävi varastamassa tyhjän itä-karjalaisen kylän pellolta.

Tapani sai erään kerran tehtäväkseen opettaa lapsena oppimansa morseakkoset muille joukkueensa jäsenille siltä varalta, että Konevitsan saari Laatokan länsirannikolla jää mottiin ja muut yhteydet saarella olevaan joukkueeseen katkeavat. Morseyhteyttä valomerkillä koetettiin muuttaman kerran, mutta mottilta sentään vältyttiin.

Neuvostoliittolaiset sotilaat alkoivat Tapanin mukaan olla jatkosodassa jo sotatapsykoosin vallassa. Heidän puolustuksensa romahhti, kun suomalaiset kiersivät selän taakse. Eräs Tapanin myöhempi tuttava, sota-aikainen ylikersantti, kertoi joukkueensa saaneen yhden neuvostoliittolaisen joukkueen antautumaan tällä tavoin Itä-Karjalassa. Ylikersantti lähti yksin viemään 60 vankia kävellen monen kymmenen kilometrin päähän Aunukseen. Perille tultaessa vankeja olikin joukossa 90. Metsästä oli tullut lisää sotaaan kyllästyneitä vihollisia, jotka olivat jättäneet aseensa sinne.

Viimeisenä sotakesänä 1944 Tapani kävi kotonaan Pyhäjärven läheisillä kerkilla. Kylä oli tyhjä ja talot sekaisin asukkaiden lähdön jäljiltä. Tapani nukkui kotinsa kamarissa kivääri vierel-

lään rikkineisen ikkunan vieressä. Hän tuumi ehtivänsä ampua, jos ryssä tulee, mutta uni ei silti oikein maittanut. Vihollinen ei kuitenkaan tullut, ja aamulla Tapani siivosi kotinsa ennen kuin lähti läheiselle hiekkarannalle uimaan. Silloin hän myöntää todella pelänneensä, kun vaatteet ja pyssy olivat rannalla ja hän itse jonkin matkan päässä vedessä. Nuori mies kävi vielä isänsä ja isovanhempiensa haudalla, mistä hän on myöhemmin ollut erittäin tyytyväinen, sillä sodan jälkeen hautoja ei enää ole löytynyt mistään. Paluumatkalla Tapania kohtasi yllätys: matkan varrelle oli tuotu uusi komppania, eikä Tapanilla ollut lomapapereita. Hän joutui kolmesti kuulusteltavaksi ennen kuin pääsi jatkamaan matkaansa osastoonsa. Komentaja pahoitteli, ettei ollut tiennyt uuden komppanian tulosta eikä siksi ollut ymmärtänyt antaa Tapanille lomapaperia mukaan.

Sodan loppuuta Tapani lähti evakkomatkalle Keuruulle. Evakkoja kohtaan oltiin kaikkialla erittäin ystävällisiä, mikä tuntui heistä hyvältä. Keuruulta Tapanin perhe siirtyi pysyvästi Huitisiin, aluksi Jokisivuolle. Evakot saivat vuokralle paikallisten viljelymaita, jotka enimmäkseen olivat huonoja. Eräs tilanomistaja kuitenkin vuokrasi Tapanille hehtaarin oikein hyvää heinäpeltoa ja niittikin sen vielä itse. Hänestä tuli Tapanin hy-

vä ystävä vielä pitkäksi aikaa sen jälkeenkin. Tapani sai sitten oman tilan Räikänmaalta, ja parin vuoden kuluessa hän meni naimisiin. Nuoren parin ensimmäinen oma huone oli kooltaan vain 2m x 2m. Pienestä asunnosta huolimatta oli hienoa, kun sodan jälkeen oli omaa maata ja oma katto päällä.

Tavalliseen elämään sopeutuminen oli sodan loppuuta todella vaikeaa.

– Työkunto oli oikein keho. Olin niin kuitti, kuin ihminen voi olla. Kaikki piti opetella, sahan terotuskin. Minulla ei ollut siviilivaatteita, joten päällystakkinakin piti käyttää manttelia, Tapani muistelee.

Sodan loppuminen tuntui toisaalta helpottavalta, toisaalta Karjalan menetykset olivat hyvin masentavia. Sotilaat eivät uskoneet, että Neuvostoliitto ei tule sovittujen rajojen yli. Kaikki kokemukset itänaapurista olivat olleet epäluottamusta herättäviä. Karjalasta lähteneiden oli kuitenkin rakennettava uutta elämää, ja työtä riitti paljon. Tapani kertoo vasta myöhemmin täysin ymmärtäneensä, että vaikka Suomi virallisesti hävisi sodan, se sai kuitenkin todellisuudessa torjuntavoiton. Itsenäisen Suomen merkitys ja mittamattoman suuri arvo on käsitetty maassamme vasta vuosikymmeniä sodan jälkeen.

MAARIT LAAMANEN
lukiolainen

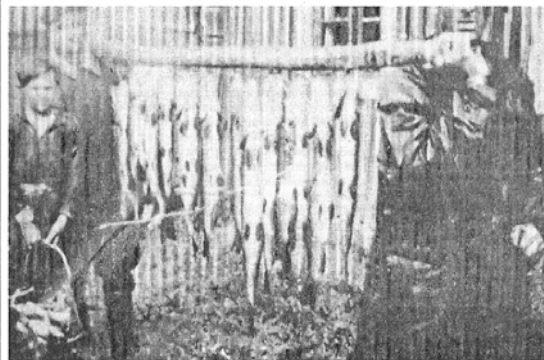
Lahjoitus museolle

Säätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö S. Kaasalainen lahjoitti viime kesän kotiseutumatkan yhteydessä Käkisalmen museoon Impi Wiikan kirjoittaman pitäjähistoriamme. Museossa hallitaan myös suomen kieli ja niinpä paikalliseen sanomalehteen olikin tehty pieni juttu historiastamme.

Oheisissa Reino O. Kuon ottamissa kuvissa rovasti Wiika vihkii kolme avioparia Pyhäjärven kirkossa ja alakuvassa keuhataan Rahkakjärven kalasaaliita.

Venčanie v kirkhe trekh par.

Taakoy ulov byl traditsionnyy dlya etikh mest.

МУЗЕЙНАЯ ХРОНИКА

Энциклопедия о довоенном периоде волости Пюхьяярви

Житель Финляндии, председатель общества Пюхьяярви Юрьо Каасалайнен, посетив летом музей, преподнёс в подарок прекрасную книгу о Пюхьяярви, изданную в Турку в 1950 году. Книга большого формата в картонном переплёте; объёмом около 500 страниц.

Это настоящая энциклопедия о довоенном периоде волости Пюхьяярви (ныне Отрадное). Объёмистый том, на многих страницах повествований о жизни той, что бушевала здесь когда-то, к тому же богато иллюстрированный фотографиями тех людей, которые оставили о себе добрую память на этой земле.

В Финляндии есть такая традиция выпускать подробные описания регионов, составленные из более мелких административных делений. Полученная нами книга – яркий пример тому. Притом в ней бережно собраны воспоминания бывших жителей тех мест, которые в настоящее время вновь стали русскими землями.

В книге 35 вклеен с качественными чёрно-белыми фотографиями. Можно подолгу рассматривать эти снимки.

Открывается фотояркий величественными видами главного водоёма этой волости, подарившего ей и название — озера Пюхьяярви (ныне Отрадное). Неумолчимый взор фотобюролетчика запечатлел живописные уголки природы волости в разное время года и суток и в любую погоду.

На следующей вклейке отображены главные моменты в жизни каждого человека. Вначале фотографии кirkki, затем показано её внутреннее убранство и момент венчания сразу трёх пар (на снимке), на следующей странице — проводы покойника в последний путь.

Не обойдём вниманием и остров Коневец с его святынями. Восемь фотографий повествуют о жизни православной общины. Усадьбу Таубина, принадлежавшую когда-то баронам Фредериксам, а в двадцатые годы XX века послужившую стартовой площадкой для создания знаменитой теперь на весь мир империи шоколада Фазер, — тоже можно увидеть на страницах этой замечательной книги.

Помало здесь качественных портретов гражданских и военных чиновников, а также деятелей искусства, родившихся на земле волости Пюхьяярви и прославивших её своими талантами. В конце книги помещены 123 фотографии военных, уроженцев волости, погибших во время Второй мировой войны.

Многие страницы книги украшены интересными фотографиями. В основном это любительские снимки, запечатлевшие жителей волости во время работы или отдыха.

Наш внимательный даритель приложил к подарку лист компьютерного текста, на котором помещены шесть дарственных надписей, выполненных собственноручно разным прифром: «Käkisalmen Linnan Museolle lahjoittanut 03.08.2006. Yrjö S. Kaasalainen» («Отдано Кäkисалскому музею 03.08.2006. Юрьо С. Каасалайнен»).

Любовь ДМИТРИЕВА,
главный хранитель фондов музея

Ведущий страницы Андрей ДМИТРИЕВ,
кандидат филологических наук, ст. научный сотрудник Института
русской литературы Российской Академии наук

Vpl. Pyhäjärvi – kirjallisuus

■ Alakylän ja Kahvenitsan koulupiirin kyläkirja. Kirjatoimikunta. Vammalan Kirjapaino Oy, 2006. 272 s.

■ Arkkimandriitta Arseni (toim.). Konevitsan uudelleensyntyminen. Konevitsa ry. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2002. 103 s.

■ Forsberg Juhani, Ukkonen Matti; Vpl. Pyhäjärvi-seura ry. 50 vuotta. Puoli vuosisataa karjalaista järjestötoimintaa pääkaupunkiseudulla 1957 - 2007. Helsinki 2007. 112 s.

■ Ikkuna Karjalaa. Enkkuan koulupiirin kirja. Enkkua - Kostermaa - Rahkajärvi - Saapru. Enkkuan koulupiirikirjatoimikunta; Saarijärven Offset Oy, Saarijärvi 2001. 366 s. + kartta

■ Harpala Hely; Synnyinseudulle. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1992. 83 s.

■ Heikkilä Anna-Liisa, Karttunen Heikki (toim.); Noitermaan seudun historiikki. Satakunnan Painotalo Oy, Kokemäki 1984. 302 s. + kartta.

■ Heikkilä Anna-Liisa, Karttunen Heikki (toim.); Noitermaan seudun historiikki - taistelujen vuodet. Satakunnan Painotalo Oy, Kokemäki 1992. 252 s.

■ Heikkilä Anna-Liisa, Karttunen Heikki (toim.); Noitermaan seudun historiikki, vaellusvuodet. Satakunnan Painotalo Oy, Kokemäki 1986. 287 s.

■ Heikkinen Jorma (toim.); Konevitsan luostari. Suomen ortodoksisen pappis-seminaarin oppilasyhdistys. Sisälähetys-seuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1983. 346 s.

■ Hinkkasen juurillaan ja maailmalla. Hinkkasen sukuseura ry. Gummeruksen Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1993. 570 s.

■ Hirvonen Kirsti; Isiemme maa. Karjalan Kirjapaino Oy. Gummerus, Saarijärvi 2003. 372 s.

■ Hirvonen Kirsti; Kallis maa. Karjalan Kirjapaino Oy. Gummerus, Saarijärvi 2002. 382 s.

■ Hirvonen Kirsti; Pilvien takana aurinko. Pilot-kustannus Oy 2005. 374 s.

■ Järvinen Lauri; Eino Olkinuora - Eteenpäin. Laaksojen Painoapu, Kalajoki 1994. 160 s.

■ Karilainen Tuomas; Runossa sanottua. Oy Tyrvään Sanomat. Vammalan Kirjapaino Oy, Vammala 1983. 72 s.

■ Kasanko Mikael; Konevitsan luostarin historialliset vaiheet. Ortodoksinen Kirjallisuusyhdistys Ortokirja ry ja Konevitsa ry, Joensuu 1992. 64 s.

■ Kivistö Laura (o.s. Mansikkamäki); Elämän polkuja, oma kustanne. Oy Kehitys, Pori 1993

■ Konevitsan luostarin muisto 1393 - 1978. Ortodoksinen kirkkomuseo 17.11.1978 - 7.1.1979, näyttelyluettelo. Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1978. 46 s.

■ Kukkojen suku I. Reino O. Kukko, Talonpoikaissuku Karjalan kannaksen Pyhäjärveltä. Helsingin Liikekirjapaino 1980. 273 s.

■ Kukko Pekka (toim.); Kukkojen suku II. Talonpoikaissuku Karjalan kannaksen Pyhäjärveltä Kukkojen sukuseura, toinen laajennettu painos. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1998. 350 s.

■ Kukko Reino O., Viika Kaarle; Pyhäjärvi-kirja. Historiaa, kuvia ja murreta Vpl. Pyhäjärveltä. Pyhän-Säätiö 1989. Helsingin Liikekirjapaino Oy, 351 s.

■ Kukko Topi; Tuulakko puhalttaa - Rantakylä, Vpl. Pyhäjärvi. KL-Paino, Ylivieska, 2001. 168 s.

■ Kähkönen Lemp; Tyttö maailmalla. 134 s.

■ Lehtonen Pentti R.; Taubilan hovi. Kartano Vpl. Pyhäjärveltä Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö. N-Paino Ky, Lahti 2000. 43 s. + liitteet.

■ Luukkanen Toivo; Kotikylämme Konnitsa - Kyläläiset kertovat. Kyläkirjan toimikunta. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1998. 314 s.

■ Luukkanen Toivo, Näriäinen Ensio, Kyläkirjan toimikunta; Kotikylämme Konnitsa 2. Kuvia ja kertomuksia Vpl. Pyhäjärven Konnitsan kylästä. Ykkös-Offset Oy, Vaasa 2006. 237 s. + kartta

■ Marttila Erkki, Rannikkotyöstöryhmentti 3 toimi täällä. Pohjoisen Laatokan maisemia vuonna 2001. Painotalo Gillot Oy Turku 2001. 125 s.

■ Marttila Erkki, Rannikkotyöstöryhmentti 3:n maisemissa Suvannon - Taipaleen - Konevitsan - Käiksalmen Näkymiä 2002. Painotalo Gillot Oy Turku 2002. 141 s.

■ Marttila Erkki; Saaristomeren meripuolustusalue. Painotalo Gillot Oy, Turku 2003. 141 s.

■ Müller Marjatta; Kotiranta. Kopijyvä Oy, Jyväskylä 2004. 204 s.

■ Pappismunkki Arseni; Konevitsan luostari. Kustannusosakeyhtiö Otava, Keuruu 1993. 144 s.

■ Pohjalainen Heimo/Kirjatoimikunta; Tarinakivillä. Vpl. Pyhäjärvi; Kalamajan, Montruun, Pöhlhölän jakokunta ja asema-seutu. Kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki, 1997. 312 s.

■ Rampa Sulo; Dynamiittia kämmenissä. Karjalan Kirjapaino Oy. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1998. 112 s.

■ Rampa Sulo; Elämä vaatii uhrinsa, romaani. Pilot-kustannus Oy 2005, Tampere. 224 s.

■ Rampa Sulo; Kirottu ylpeys. Pilot-kustannus Oy, 2004, Tampere. 204 s.

■ Salitsanrannan koulupiiri 1903 - 2003. Kirjatoimikunta (Antero Pärssinen et al.). Salitsanrannan koulupiiri, Vammalan Kirjapaino Oy 2003. 288 s.

■ Tenkanen - Tengen suku 1688 -1992 Tenkasen sukuseura Arto Tenkanen; Gummerus Kirjapaino Oy 1992 272 s + su-kutaaluja

■ Tenkanen Martti; Karjalasta kajahtaa. Helsinki 1967, SLEY

■ Tenkanen Martti; Karjalasta kajahtaa 2. Helsinki 1967, SLEY.

■ Tuloisela Aino; Aili Maria, Pilot-kustannus Oy 2006, Tampere. 163 s.

■ Ukkosen sukua Koukunniemestä Lohiojelle ja sitten; Helena Kovero 1990, 138.

■ Uusihaakala Kaarina; Yksi tie monta asiaa. Suurtammalan tytöt. Kurikka-Paino Ky, Kurikka 1989. 171 s.

■ Uusitalo Kari; Haiseeko täällä valkokangas? Otavan kirjapaino Oy, Keuruu 2005

■ Uusitalo Kari; Taju kankaalla (1983)

■ Uusitalo Kari; Värikästä väkeä (1995).

■ Vaalisto Heidi (toim.) Konevitsan Antti. Valamon luostarin julkaisuja. Valamon luostari 1985. Sisälähetysseuran kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki 1985. 128 s.

■ Vanhanen Mauri, Kari Uusitalo. Kaiku, joka kiihi kauas ... Vpl. Pyhäjärven urheiluhistoriaa. Pyhän-säätiö, Vammala 1970. 148 s.

■ Vanhanen Mauri; Konevitsan kellot - historiallinen romaani. Karjalan Kirjapaino Oy. Gummerus Saarijärvi 2001. 200 s.

■ Wiika Impi; Vpl Pyhäjärvi, kappale kannakselaisvaiheita. Pyhän-Säätiö. Uuden Auran kirjapaino, Turku 1950. 498 s + kartta

■ Väliaho Olavi; Laatokan linnakkeet Taipaleen taisteluissa. Karjalan Kirjapaino Oy. Lappeenranta 1989. 154 s.

■ Väliaho Olavi; Laatokan Puolustajat. Karjalan Kirjapaino Oy, Hakapaino Oy, Helsinki 1995

■ Väliaho Olavi; Laatokan puolustajat Karjalaa. Karjalan Kirjapaino Oy, Lappeenranta 1997. 345 s + liitteet + 15 kartta.

■ Väliaho Olavi; Laatokan puolustajat Karjalassa. Karjalan Kirjapaino Oy. Gummerus, Saarijärvi 2000. 353 s.

■ Äikiä Reino; Karjalaiset Huittisissa. Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki 2006, 268 s.

Konnitsan ja Alakylän kirjaa edlleen myynnissä

Vuonna 1998 valmistunut ja loppuun myyty Konnitsan kyläkirja sai jatkoa, kun kesän 2006 Pyhäjärvi juhlin Huitistiin saatiin uunituore kuvateos Konnitsan kyläkirja 2 myyntiin.

Uusi kirja on varsin monipuolisesti ja hienosti laadittu teos. Teoksen toteutukseen on työryhmältä Ensio Näriäisen ja Toivo Luukkasen johdolla kulunut kolme vuotta. Kirja sisältää valokuvia ja kertomuksia elämästä Konnitsasta ennen toista evakkomatkaa. Kirjan ytimen muodostaa 30 kertomusta ja 300 valokuvaa, niistä tärkeimpinä koulukuvat aina vuoteen 1939 saakka. Kirjan ulkokansiin on otettu myös kaksi ilmavalokuvaa vuoden 1992 Konnitsasta.

Kirjaa on edelleen saatavissa 35 euron hintaan. Yhteyshenkilönä Seija Lintula puh. 03-344 3032 tai matkapuhelin 040-5626220.

Alakylän- Kahvenitsan koulupiirin kyläkirja

Vuoden 2006 joulukuksi valmistui parin vuoden tiiviin valmistelun jälkeen Alakylän-Kahvenitsan koulupiirin kyläkirja. Kirja-

hankkeen takana oli alakylän Nuorisoseuran perinneyhdistys, joka suurella joukolla teki ko. yhdistyksen 100-vuotisjuhlan Pyhäjärvelle kesällä 2005. Kirjan 270 sivuun mahtuu niin mielenkiintoista tekstiä Alakylästä ja Kahvenitsasta ja runsaat valokuvat avaavat kylien entisaajan näkymät oudollekin lukijalle. Kirjassa on myös kylien asukkaista kertovaa tekstiä monien vuosisatojen takaa. Kirjan alussa on selkeä selostus Pyhäjärven pitäjistä. Kylien talot on selkeästi numeroidu ennen viimeistä lähtöä ja perheen kasvu myöskin uusilla asuinsijoilla on tuotu esiin.

Kirjatoimikunta toteaa aivan oikein, että kotiseutumatoilla tähän asti toimineet kylien vanhimmat asukkaat ovat väistymässä syrjään luonnollisen poistuman kautta ja uuden taoksen tarkoituksen on varsin tyhjentävästi olla hakuteoksena nuorisolle. Kirjan myynti alkaa olla lopullaan mutta vielä on muutamia kymmeniä kappaleita jäljellä. Teosta voi tilata 30 euron hintaan yhteyshenkilöltä Erkki Pärssinen puh. 03-5135 150 tai matkapuhelin 0500-755 981 ja Oiva Kaasalaiselta puh. 050-3550169.

Pyhäjärveläisten kirjaluetelo täydentyy jatkuvasti

Oheinen luettelo on varmasti puutteellinen mutta sitä voidaan päivittää tarpeen mukaan. Pyydämme toimittamaan lisäykset seuraaville henkilöille: Kauko Hinkkanen osoite Pudasrinne 4 A 13 01600 Vantaa puh. 0400-483 993 sähköposti kauko.hinkkanen@elisanet.fi Antero Pärssinen osoite: Kiviniementie 424 17120 Paimela puh. 050-5706575 sähköposti tero.parssi@pp.inet.fi tai Reino Äikiä osoite Nokkamäentie 256 32700 Huittinen puh. 040-769 5775 sähköposti reino.äikiä@netti.fi

Tarvitsemme kirjoittajan nimi, julkaisu-vuoden, kirjan sivumäärän ja tiedon siitä onko kirjaa vielä saatavissa.

Suurin osa oheisen kirjaluettelon kirjoista on valitettavasti loppuun myyty. Ku-

ten toisaalla on kerrottu viimeksi myyntiin tulleita koulupiirikirjoja Konnitsa 2 ja Alakylä-Kahvenitsa on vielä saatavana. Salitsanrannan koulupiirin kirjaa on myöskin vielä muutama kappale jäljellä ja niitä voi tiedustella Reino Äikiältä. Reino O. Kukon ja Kaarle Viikan Pyhäjärvikirjaa on myöskin säätöön asiamiehen varastosta saatavilla. Kukkojen Suku II löytyy Reino Äikiän varastosta. Noitermaan koulupiiristä on julkaistu kolme eri kirjaa ja niitä voi tiedustella Anna-Liisa Heikkilältä puh. 03- 3406 445. Laura Kivistön runokirja "Elämän polkuja" löytyy myöskin varastosta ja lauran puhelinnumero on 02-578 7451.

Kirjaluetelo on myöskin säätöön kotisivuilla www.vplpyhajarvi.fi nähtävillä.

Mä viipyy?

Niin missä viipyy Riiskan, Sortanlahden, Vernitsan, Ylläpään, Lohiojen ja Yläjärven kylien kirjat. Koska näemme kirjan lehdillä Laatokan kauniit hiekkarannat. Lähes kaikista

muista kylistä onkin jo kirjat tehty. Musakanlahden-Tiituan kylien aineiston koki aikoinaan opetusneuvos Koivusalo monisteeksi. Nykytekniikalla tämä asia-tieto olisi helposti pienin

täydennyksin mahdollista tehdä kirjaksi.

Naapuripitäjät Sakkola, Räisälä ja Käiksalmi ovat tehneet onnistuneita kyläkirjoja.

REINO ÄIKIÄ

Karjalaiset pitäjämessut

Karjalaiset pitäjät ja pitäjäseurat tehdään tutuksi 14.2.2007 klo 11 - 17 järjestettävillä pitäjämessuilla Karjalatalolla Helsingissä. Tilaisuudessa esitellään Karjalankannasta, Laatokan ja Raja-Karjalaa erityisesti nuoremmille karjalaiskuvapolville ja muille karjalaisuudesta kiinnostuneille.

Parina edellisenä vuonna on järjestetty karjalaiset kirjamesut. Tänä keväänä järjestettävillä pitäjämessuilla esitellään karjalaisia pitäjillä ja pitäjäsuroja. Tarkoituk-sena on tuoda esille kaikki luovutetun Karjalan pitäjät

niin niiden sijainti ja historia, kuin murre ja muut ominaispiirteet. Omilla esittelypöydillään seurat kertovat pitäjästään, toiminnastaan ja kauppaavat julkaisuja ja muita seuran tuotteita. Pitäjien kuva täydentyy pitäjän kansallispuvun esittelyllä.

Karjalaisuus herättää tänä päivänä monen muunkin kuin karjalaisen mielenkiintoa. Tapahtumassa on myös alustuksia Karjalan historiasta ja muita tietoiskuja, matkakuvauksia ja pitäjien esittelyä näyteltyä, kuvia vanhasta Viipurista, vanhoja matkailufilmejä ja

kuvia kotiseutumatoilta. Infopisteissä tietoa karjalaisista vaakunoista, kartoista ja sukututkimuspiireistä.

Karjalaiset pitäjämessut Karjalatalolla Helsingin Kämpylässä, Kämpylänkuja 1, 00610 HELSINKI, lauantaina 14.4. klo 11-17. Messuille on vapaa pääsy ja tilaisuus on kaikille avoin. Lisätietoja Karjalan Liitosta, p. (09) 7288 1714.

Pyhäjärveläisyys on esillä messuilla esittelypöydän ja seinäkkeen muodossa. Pyhäjärveläiskirjat ovat esillä, samoin mainio Reino Tenka-sen video.

Missä se lehti viipyy?

Jotkut lehtemme lukijoista ovat ihmetelleet lehtemme tuloa hitaalla tilaajille. Siksi-pä kerromme miten kaikki tapahtuu. Yleensä lehti tulee lukijoilleen kunkin kuukauden loppupuolella ja jos joku ei ole saanut lehteään kulu-massa olevan kuukauden aikana on jossain tapahtunut virhe. Edellisen kuukauden lehden takaosassa on pieni maininta siitä, koska seuraava lehti tehdään ja mihin mennessä tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa ehtiäkseen lehteen. Ilmoitimme helmikuun lehdessä taittopäivän siis sen päivän jolloin lehti tehdään painokuntoon olevan 15.3 ja aineiston viimeisen jättöpäivän olevan 7.3. mennessä. Tähän lehteen avustajien aineisto saat- puihin hyvissä ajoin. Vpl. Py-

hjärvi-seuran juhla-aineis- toon oli myönnetty hieman lisäaikaa, koska juhla oli sunnuntaina 18.3. mutta tä- mään aineisto oli jo tiistai- päivän kuluessa perille valo- kuvineen päivineen. Toimi- tus tarvitsee aina tuota jär- jestelyaikaa, jotta juttuja eh- ditään muokata painokun- toon. Aineistohan tulee toi- mitukseen varsin monella eri tavalla ja osa aineistosta jou- dutaan kirjoittamaan toimi- tuksessa ruutupaperilta säh- köiseen muotoon. Salme Rintala ja Reino Äikiä ko- koontuivat torstaina kello 8.00 Idea-mainokseen Vam- mallaan ja lehden lopullinen taittaminen alkoi silloin ja lehdän puolen päivän aikoi- hin. Nopea oikoluku ja ai- neisto lähti sähköisessä muodossa Kokemäelle pai- notaloon saman torstaina ai-

kana. Lehden varsinainen painaminen tapahtui per- jantaina ja eri postipiireihin lehtiniiput lähtivät perjantai- na. Postin jakelunsäännön mukaisesti lehti on jaettava tilaajille viimeistään kol- mantena arkipäivänä eli siis keskiviikkona. Riippuen eri postipiireistä osa lukijoista saa lehden tiistaina ja viimei- setkin keskiviikkona. Mones- ti käy niin, että lehti on Sak- sassa ennemmin kuin 100 metrin päässä Idea-mainok- sen konttorista. Minkään ta- hon ei siis kuitenkaan ole tarkoitus viivyttellä lehden ja- ossa.

Toisinaan tulee ikävyyksiä siitä kun serkku on saanut lehden päivää aikaisemmin ja joku mielenkiintoinen jut- tu odottaa toisaalta vielä lu- kijaansa. Monesti vielä serk- kujen keskinäiset puhelin-

soitot saattavat kärjistää ti- lannetta.

Lehden jakeluun vaikuttaa tietysti se, että osoite on oi- kein. Postista saatavalla il- maiskortilla voi myöskin leh- temme toimitukseen Reino Äikiälle ilmoittaa osoitteen muutokset. Kiireellisissä ta- pauksissa myös puhelimitse voi ilmoituksen tehdä. Nu- merot ja osoitteet löytyvät lehden takasivulta. Ulko- maan osoitteet tulee kuiten- kin tehdä aina kirjallisesti, koska puhelimesta on hy- vin vaikea saada osoite täy- sin oikein.

Kyllä lehteämme aina odo- tetaan saapuvaksi. Jos jonain kuukautena lehteä ei tule, soitto toimitukseen niin lehti lähetetään kirjekuoressa.

Hyviä lukuhetkiä edelleen- kin!

TOIMITUS

Vpl. Pyhäjärvi-juhlat Tampereelle

Vuoden 2007 juhlat ovat Tampereella heinäkuun 14-15 päivinä. Juhlapaikkoina on jo edellisistä juhlista tutut Sampo ja Kalevan kirkko. Juhlajärjestelyt ovat jo varsin pitkälle toteaan juhla- toimikunnan puheenjohtaja Laila Innanen Tampereelta.

Eri juhlatapahtumat nou- dattelevat tutuksi muodos- tunutta kaavaa. Muistojen il-

ta, iltamat, kirkko ja päivä- juhla. Kaikki juhlapaikat on varattu ja suurin osa eri oh- jelmansuorittajistakin on jo sovittu. Keskeisen sijaintinsa joh- dosta Tampereelle odote- taan runsaasti juhlijoina. Laila Innaselta voi etukä- teen tiedustella juhlita puh. 040-5049135. Tarkemmat juhlaohjelmat esitellään Vpl.

Pyhäjärvillehden alkukesän numeroissa

Tämän kesäiset karjalaiset kesäjuhlat pidetään Oulussa 15.-17.6. Pohjolan piiri on tehnyt runsaasti töitä juh- lien kaikinpuoliseksi onnis- tumiseksi. Tarkemmat juhla- ohjelmat myöhemmin Kar- jalan Liiton kotisivuilla www.karjalanliitto.fi

vpl. Pyhäjärvi

Lehtemme huhtikuun numero tehdään 19. 4. 2007. Tähän lehteen tarkoitettu aineisto on oltava toimituksessa 11. 4. 2007 mennessä.

TAPAHTUMAKALENTERI

■ **Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon huhtikuun kokous** pidetään Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, torstaina 12.04.2007 klo 13 alkaen.

Virpoluvut mukaan! Tervetuloa!

■ **Porkkala ja Pokrova.** Tervetuloa Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n kevätrekelle lauantaina 26.5.07 (huom. muuttunut ajankohta!) Kirkkonummelle. Tutustumme vanhan Pork- kalan historiaan Margaretha Öfverströmin johdolla sekä Pokrovan luostarihankkeeseen. Lähtö klo 10.30 Helsingistä, Kiasman/Pääpostin edestä turistipysäkillä, klo 11.30 kahvit ja Porkkalan historian esittely Wignerin tilalla, minkä jälkeen kiertojelu ja tutustuminen Pork- kalan merkittävimpiin kohteisiin ja Kirkkonummen kirk- koon. Ruokailu ja Pokrovan luostarihankkeeseen tutus- tuminen päättävät retken, paluu Helsinkiin n. 18-18.30. Matkan hinta opastukseen ja pääsymaksuineen 20-25 eur/henkilö riippuen osallistujamäärästä. Ilmoittautumi- set p. 040-519 3036/Kaarina Pärssinen 24.4. mennessä.

■ **Tamperen Seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon huhtikuun tarinatuokio** on sunnuntaina 15.4. klo 13. Vanhassa Kirjastotalossa. Yhteislaulua, kahvit ja arpajaiset, sekä vapaata ohjelmaa. Tervetuloa mukaan.

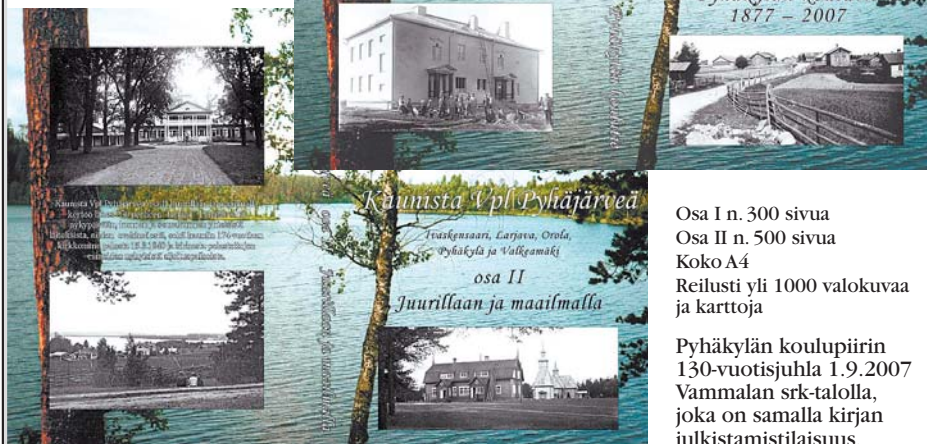
■ **Kerhon kevätretki** tehdään toukokuussa Helatorstai- na 17.5. Raumalle. Ilmoittautumiset retkelle huhtikuun tarinatuokiosta tai Laila Innanen 040-5049135 tai laila.innanen@dnainternet.net

■ **Matruan, Pöhlön ja Kalamajan jakokunta tiedottaa.** Jakokunnan kokous ja kesäretki Alavudella su. 5.8.2007. Linja-auto lähtee Äetsän Keikyästä klo 06.00 ajoin Vammalan ja Tampereen kautta Alavudelle. Matkalta pääsee myös kyytiin. Tutustumme nykyisen kaupungin nähtävyyksiin ja muistelemme menneitä aikoja. Ruokailu ja kokous Ouran Lomassa klo 13.30. Paluumatkalla piipahdamme Velj. Keskisellä Tuurissa. Ilmoittautumiset Esko Pohjolainen puh. 03-5133156 tai Yrjö S. Kaasalainen puh. 02-6740250 (iltaisin). Tervetuloa! Toimikunta.

Erilainen koulupiirikirja

kertoo

- 250 perheen tarinat Pyhäjärveltä nykypäivään
- kunnan ja seurakunnan yhteisistä laitoksista
- uusien kotien rakentamisesta
- sijoituskuntien kotiseutuhistoriasta 1940-2007

Osa I n. 300 sivua
Osa II n. 500 sivua
Koko A4
Reilusti yli 1000 valokuvaa ja karttoja

Pyhäkylän koulupiirin 130-vuotisjuhla 1.9.2007 Vammalan srk-talolla, joka on samalla kirjan julkistamistilaisuus.

I ja II osat yhdessä vain 70 € + lähetyskulut. Eräpäivä 30.4.2007

Esitteitä ja varauslomakkeita: Antti Kaasalainen, p. 044 564 1040, antti.kaasalainen@eloaitta.fi
Toivo Hinkkanen, p. 050 3425 027, larjava@gmail.com

Vielä erittäin edulliseen ennakkovaraushintaan

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry:n

Kevätkokous

la 14.4.2007 klo 12.00 Karjalatalolla, Laatokka-sali

Sääntömääräisessä kevätkokouksessa käsitellään mm vuoden 2006 tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen hallitukselle. Kokouksen jälkeen on kahvia, arpajaiset ja yhteislaulua. Toivom- me teidän tuovan mukanaan pienen arpajaisvoiton.

Kokousta ennen ja kokouksen jälkeen voi tutustua samana päivä- nä Karjalatalon 1. ja 2. kerroksessa pidettävään tapahtumaan Kar- jalaiset pitäjämest. kts. tarkemmin toisaalla lehdessä. Juhlasalis- sa on Vpl Pyhäjärveä esittelevä näyttelyosasto. Lämpimästi tervetuloa seuran kevätkuokoukseen ja samalla reissulla osallistumaan Karjalaisille pitäjämestuille!

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry, hallitus

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Vastaavat toimittajat:
Salme Rintala
Korkeamäenkatu 26 A 26
37100 Nokia
puh. (03) 341 0551
salme.rintala@netti.fi

Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkaph. 040 769 5775
fax (02) 566 218
reino.aikia@esanet.fi

Toimituksen osoite:
Reino Äikiä
32700 Huittinen
puh. (02) 566 213
matkaph. 040 769 5775
fax (02) 566 218
reino.aikia@esanet.fi

Sivunvalmistus:
Oy Tyrvään Sanomat
Painopaikka: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: Koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.

Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset0,70 e
tekstissä0,80 e
pienin ilmoitus20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%